

GUIA DE L'ESTUDIANT **2010-2011**

FACULTAT D'EDUCACIÓ

GRAU EN MESTRE D'EDUCACIÓ INFANTIL

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	1
FACULTAT D'EDUCACIÓ	2
Estructura	2
Departaments	2
Òrgans de govern	3
CALENDARI ACADÈMIC	4
ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS	6
Metodologia	6
Procés d'avaluació	7
PLA D'ESTUDIS	9
Ordenació temporal de l'ensenyament	9
ASSIGNATURES DE PRIMER CURS	12
Didàctica Artística I	12
Llengua anglesa per a Usos Acadèmics	14
Tècniques d'Expressió i Comunicació	16
Didàctica i Currículum Escolar	19
Educació Audiovisual i TIC	22
Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent	25
Naturalesa del Coneixement Artístic i Literari	29
Naturalesa del Coneixement Científic i Matemàtic	34
Psicologia del Desenvolupament	38
Sociologia de l'Educació	40
ASSIGNATURES DE SEGON CURS	43
Escola Infantil. Aula 0-3	43
Evolució de l'Educació Contemporània	46
Família, Escola i Entorn	51
Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat	54
Pràctiques I. (Seminari i estada a l'escola)	57
Psicologia de l'Educació	58
Psicologia de la Primera Infància. 0-6 anys	61
Desenvolupament Psicomotor i Expressió Corporal	64
Educació Musical I	66
Escola Infantil. Aula 3-6	68

PRESENTACIÓ

En nom de les persones que formem l'equip de deganat, del professorat i del personal d'administració i serveis d'aquesta Facultat, em plau donar-te una cordial benvinguda, tot esperant que el contingut d'aquesta Guia de l'Estudiant t'orienti i t'acompanyi al llarg del curs.

En aquesta guia hi trobaràs tant informacions bàsiques sobre els teus estudis, com la manera d'accedir a altres informacions que no hi figuren de forma completa. Hi podràs consultar el calendari acadèmic, el pla d'estudis del grau que curses, la metodologia emprada, el sistema d'avaluació i l'accés als programes de les assignatures de la teva titulació.

La normativa acadèmica que regeix l'organització dels estudis la trobaràs a la Guia de Serveis i Normatives Acadèmiques, que es lliura en el moment de formalitzar la matrícula. També és important que tinguis en compte que, en el Campus Virtual al qual pots accedir a través del portal web de la Universitat de Vic, pots accedir a altres informacions acadèmiques: els horaris de curs, les qualificacions de les assignatures i com fer diversos tràmits acadèmics.

Finalment, només et volem fer saber que el personal d'administració, el professorat, l'equip de deganat de la Facultat i, d'una manera més particular, la persona responsable de coordinar els estudis del teu grau, estem a la teva disposició per orientar-te i acompanyar-te durant tot el curs i tots els anys que estudiaràs aquí.

Francesc Codina i Valls

Degà de la Facultat

FACULTAT D'EDUCACIÓ

Estructura

La Facultat d'Educació i la Facultat de Ciències Humanes, Traducció i Documentació de la Universitat de Vic ofereixen els ensenyaments següents:

- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Infantil
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Primària
- Diplomatura de Mestre. Especialitat de Llengua Estrangera
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Especial
- Diplomatura de Mestre. Especialitat d'Educació Física
- Diplomatura d'Educació Social
- Diplomatura de Biblioteconomia i Documentació
- Llicenciatura de Psicopedagogia
- Llicenciatura de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Llicenciatura de Traducció i Interpretació
- Segon cicle de la Llicenciatura de Traducció i Interpretació
- Grau en Mestre d'Educació Infantil
- Grau en Mestre d'Educació Primària
- Grau en Educació Social
- Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
- Grau en Traducció i Interpretació
- Grau en Psicologia

Departaments

Les unitats bàsiques de docència i recerca de la Facultat són els Departaments, que agrupen el professorat d'unes mateixes àrees. Actualment hi ha set departaments:

Departament de Ciències i Ciències Socials

directora: Sònia Esteve i Frigola

Departament d'Expressions Artístiques, Motricitat Humana i Esport

director: Eduard Ramírez i Banzo

Departament de Filologia i didàctica de la llengua i la literatura

director: M. Carme Bernal i Creus

Departament de Pedagogia

director: Antoni Tort i Bardolet

Departament de Psicologia

director: Àngel Serra i Jubany

Departament de Traducció, Interpretació i Llengües Aplicades

director: Marcos Cánovas Méndez

Departament d'Informació i Documentació

directora: Amèlia Forester i Serra

Òrgans de govern

El Deganat

La gestió ordinària en el govern i administració de la Facultat correspon al Deganat, constituït pels membres següents:

Francesc Codina i Valls, degà
Josep Casanovas i Prat, vicedegà
Lucrecia Keim Cubas, cap d'estudis
Mercè Carrera i Peruga, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Infantil
Teresa Puntí i Jubany, coordinadora dels estudis de Mestre d'Educació Primària
Rosa Guitart i Aced, coordinadora dels estudis d'Educació Social
Eduard Comerma i Torras, coordinador dels estudis de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport
Maria Perramon i Civit, coordinadora dels estudis de Traducció i Interpretació
Mila Naranjo i Llanos, coordinadora dels estudis de Psicologia
José Ramón Lago i Martínez, coordinador de màsters i dels estudis de Psicopedagogia
Amèlia Foraster i Serra, coordinadora dels estudis de Biblioteconomia i Documentació

El Consell de Direcció

És l'òrgan col·legiat de govern de la Facultat. Està constituït pels membres següents:

El degà de la Facultat, que el presideix
La resta de membres de l'equip de deganat de la Facultat
Els directors de Departament

CALENDARI ACADÈMIC

PRIMER SEMESTRE

Docència

1r curs: 16 de setembre de 2010 (acollida) al 23 de desembre de 2010

2n curs: del 13 de setembre de 2010 al 23 de desembre de 2010

Setmanes de recuperació (2 setmanes)

10 al 21 de gener de 2011

Setmana intersemestral

24 al 28 de gener de 2011

SEGON SEMESTRE

Docència

1r curs: del 31 de gener al 20 de maig de 2011

2n curs(13 setmanes): del 31 de gener al 6 de maig de 2011

Setmanes de recuperació

1r curs (3 setmanes): del 23 de maig al 10 de juny de 2011

2n curs Mestres (2 setmanes): del 6 de juny al 17 de juny de 2011

Calendari acadèmic 2010-2011

Docència:

Les 36 setmanes del curs acadèmic es distribuïran entre el 6 de setembre i el 2 de juliol
Les 30 setmanes de docència es distribuïran entre el 6 de setembre i el 4 de juny
Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes

Vacances de Nadal:

Del 24 de desembre de 2010 al 7 de gener de 2011, inclosos

Vacances de Setmana Santa:

Del 18 al 25 d'abril de 2011, inclosos

Dies festius:

Dissabte 9 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 11 d'octubre de 2010 - Pont
Dimarts 12 d'octubre de 2010- El Pilar
Dissabte 30 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 1 de novembre de 2010 - Tots Sants
Dissabte 4 de desembre de 2010- No lectiu
Dilluns 6 de desembre de 2010 - La Constitució
Dimarts 7 de desembre de 2010 - Pont
Dimecres 8 de desembre de 2010 - La Puríssima
Dilluns 13 de juny de 2011 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)
Divendres 24 de juny de 2011 - Sant Joan
Dilluns 4 de juliol de 2011- Pont
Dimarts 5 de juliol de 2011 - Festa Major (festa local)

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals i autonòmiques

ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc., que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o de treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un educador o educadora social, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar una traductora o un intèrpret.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que en els ensenyaments en modalitat presencial parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.

Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.

Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

Consulteu els plans de treball de les assignatures de les titulacions que s'imparteixen també en modalitat online per veure com s'organitza el treball acadèmic en aquesta modalitat.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana planificació per tal que l'estudiant pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball reflecteix la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que guia per planificar temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que dona indicacions sobre els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concreten i planifiquen els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball es centra bàsicament en el treball de l'estudiant i l'orienta perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot estar organitzat seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, "els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent".

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

Avaluació de procés: Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc.

L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del quadrimestre.

Avaluació de resultats: Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treball individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats de recuperació per als estudiants que no hagin superat l'avaluació continuada. Els estudiants que no superin la fase de recuperació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica	100
Obligatòria	68
Optativa	30
Treball de Fi de Grau	9
Pràctiques Externes	33
Total	240

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica Artística I	3.00	Obligatòria
Llengua anglesa per a usos acadèmics	6.00	Formació Bàsica
Tècniques d'expressió i comunicació	6.00	Formació Bàsica
Didàctica i currículum escolar	6.00	Formació Bàsica
Educació audiovisual i TIC	6.00	Obligatòria
Escola, sistema educatiu i funció docent	6.00	Formació Bàsica
Naturalesa del coneixement artístic i literari	9.00	Formació Bàsica
Naturalesa del coneixement científic i matemàtic	6.00	Formació Bàsica
Psicologia del desenvolupament	6.00	Formació Bàsica
Sociologia de l'educació	6.00	Formació Bàsica

SEGON CURS

	Crèdits	Tipus
Escola Infantil. Aula 0-3	6.00	Formació Bàsica
Evolució de l'Educació Contemporània	6.00	Formació Bàsica
Família, Escola i Entorn	6.00	Formació Bàsica
Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat	6.00	Formació Bàsica
Pràctiques I. (Seminari i estada a l'escola)	8.00	Obligatòria
Psicologia de l'Educació	6.00	Formació Bàsica
Psicologia de la Primera Infància. 0-6 anys	6.00	Formació Bàsica
Desenvolupament Psicomotor i Expressió Corporal	7.00	Formació Bàsica
Educació Musical I	3.00	Obligatòria
Escola Infantil. Aula 3-6	6.00	Formació Bàsica

TERCER CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica Artística II	6.00	Obligatòria
Didàctica de la Llengua Anglesa ("Teaching English")	3.00	Obligatòria
Didàctica de la Matemàtica I	3.00	Obligatòria
Didàctica del Llenguatge I	6.00	Obligatòria
Optatives	6.00	Optativa
Didàctica del Llenguatge II	6.00	Obligatòria
Didàctica del Coneixement del Medi I	3.00	Obligatòria
Educació Musical II	6.00	Obligatòria
Optatives	6.00	Optativa

QUART CURS

	Crèdits	Tipus
Didàctica de la Matemàtica II	6.00	Obligatòria
Didàctica del Coneixement del Medi II	6.00	Obligatòria
Literatura Infantil	3.00	Obligatòria
Optatives	9.00	Optativa
Pràctiques II. (Seminari i estada a l'escola)	15.00	Pràctiques Externes
Optatives	9.00	Optativa
Pràctiques III (Seminari i estada a l'escola)	18.00	Pràctiques Externes
Seminari. Treball de Fi de Grau	3.00	Treball de Fi de Grau
Treball de Fi de Grau	6.00	Treball de Fi de Grau

ASSIGNATURES DE PRIMER CURS

Didàctica Artística I

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura és una introducció a la didàctica artística. El seu plantejament és teòric i pràctic i vol dotar l'alumnat de coneixements, estratègies i recursos per treballar l'educació artística a les aules de l'etapa d'educació infantil. El caràcter transversal de l'assignatura permet vincular-la amb altres matèries afins al grau.

1. Donar a conèixer els codis, els procediments teòrics bàsics i estratègics que permetin als futurs mestres incorporar l'expressió plàstica al procés d'ensenyament-aprenentatge a l'etapa d'educació infantil.
2. Veure l'educació artística com un aprenentatge significatiu pel desenvolupament del nen.
3. Veure l'educació artística com una pràctica transversal i inclusiva. Treballar la relació entre art i societat, entorn des de l'escola.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

Tenir capacitat d'organitzar i planificar.

Tenir habilitat per treballar i comunicar-se en un equip interdisciplinari.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Saber planificar les seqüències d'aprenentatge i l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc, identificant les peculiaritats del període 0-3 i del període 3-6.

Saber utilitzar el joc com a recurs didàctic, així com dissenyar activitats d'aprenentatge basades en ell i en principis lúdics.

CONTINGUTS:

1. La plàstica com a llenguatge
 1. El punt i la línia
 2. El color
 3. La forma i la composició
 4. La matèria i la textura
 5. El volum
1. La didàctica de l'expressió plàstica
 1. Producció de material didàctic per l'aula
 2. Recursos metodològics: experiències artístiques a l'escola i experiències didàctiques en

els centres d'exposició

1. El treball per projectes
 1. El projecte com a pràctica transversal i relacional
 2. La recerca: fonts d'informació
 3. El procés de treball com a terreny d'experimentació, joc i descoberta
 4. La producció: correcció formal i conceptual
 5. La presentació

AVALUACIÓ:

L'avaluació és continuada i consta de:

Avaluació de procés: Avaluació de les activitats realitzades a les sessions de treball dirigit, assistència i participació activa a l'aula i a les sessions de tutoria.

Avaluació de resultats: Avaluació d'un projecte realitzat individual i un en grup, que consisteix en la creació d'una guia didàctica sobre entorn i observació adaptat a l'etapa d'educació infantil.

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes que corresponguin a l'avaluació de procés (40%) i a l'avaluació de resultats(60%).

BIBLIOGRAFIA:

Berger, J.; Christie, J. Te mando este rojo cadmio ... Cartes entre John Berger i John Christie. Barcelona: Actar, 2000.

Berger, J. Modos de ver. Barcelona: Gustavo Gili, 2000.

Dolci, M. In-fàn-ci-a educar de 0 a 6 anys. Jo i les ombres. Barcelona: A.M. Rosa Sensat, 1994.

Hargreaves, D.J. Infancia y educación artística. Madrid: Morata.

Heller, E. Psicología del color. Barcelona: Gustavo Gili, 2004.

Xarxa Territorial d'Educació Infantil a Catalunya. Documentar, una mirada nova d'infància educar de 0 a 6 anys. Barcelona: A.M. Rosa Sensat, 2009.

Munari, B. I Prelibri. Corraini, 2002.

Munari, B. Cappucetto bianco. Maurizio Corraini, 2001.

Viladebó, C. Alexander Calder. Les mobiles de Calder. París, 1961.

Enllaços

<http://www.unamàdecontes.cat>

Llengua Anglesa per a Usos Acadèmics

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura Llengua anglesa per a Usos Acadèmics és una assignatura instrumental que permet als alumnes desenvolupar les habilitats de producció i comprensió de textos orals i escrits dins d'un context acadèmic. Els objectius específics d'aquesta assignatura són:

- Promoure l'autonomia de l'alumne per llegir, escriure i entendre textos acadèmics
- Desenvolupar estratègies de comprensió lectora de textos acadèmics
- Desenvolupar estratègies d'expressió escrita de textos acadèmics
- Comprendre i desenvolupar presentacions orals acadèmiques
- Conèixer i utilitzar les estructures gramaticals i el vocabulari adients per al context acadèmic

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comunicar-se de forma oral i escrita en una llengua estrangera.
- Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Tenir habilitat per treballar amb autonomia.
- Saber establir relacions sistèmiques entre diferents àmbits del coneixement.

CONTINGUTS:

1. Estratègies de lectura acadèmica
 1. La lectura efectiva
 2. La lectura globalitzada
 3. La lectura focalitzada
2. Estratègies d'escriptura acadèmica
 1. Estructura de la frase, ordre de mots i connectors
 2. Desenvolupament del paràgraf: tesi, desenvolupament i conclusió
 3. L'argumentació
 4. Cites i paràfrasis
1. Estratègies per a presentacions orals
 1. Estratègies de comprensió de presentacions orals acadèmiques
 2. Els procés de preparació d'una presentació oral
 3. La llengua de les presentacions orals
1. El vocabulari acadèmic
 1. Ús del diccionari

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura s'estructura en tres components:

Proves (2): 40%

Treball personal: 50%(2 redaccions, 5 activitats, presentació oral)

Participació: 10%

Per aprovar l'assignatura cal aprovar tots tres components.

1. Proves. Hi haurà dues proves durant el semestre. Per aprovar l'assignatura, cal aprovar-les totes dues.
2. Treball personal. Són les activitats assignades pel professor que fa l'alumne per adquirir les competències de l'assignatura.
3. Participació. En aquesta assignatura, participar vol dir anar a les sessions amb la feina preparada i participar en les discussions dels exercicis d'una manera productiva.

La recuperació d'una o més parts de l'avaluació es farà durant el període de proves i activitats de recuperació al final del semestre.

BIBLIOGRAFIA:

Bailey, S. (2006). Academic writing. A handbook for international students. Londres: Routledge.

McCarthy, M.; O'Dell, F. (2008). Academic vocabulary in use. Cambridge: Cambridge University Press.

Longman language activator. (1993). Londres: Longman.

Murphy, R. (2004). English grammar in use. Intermediate. Cambridge: Cambridge University Press.

Oxford pocket català per a estudiants d'anglès. (2002). Oxford: Oxford University Press.

Philpot, S.; Curnick, L. (2007). New Headway. Academic skills. Level 3. Oxford: Oxford University Press.

Seal, B. (1997). Academic encounters. Cambridge: Cambridge University Press.

Terry, M.; Wilson, J. (2004). Focus on academic skills. Londres: Pearson Longman.

Tècniques d'Expressió i Comunicació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Conèixer i utilitzar els diferents gèneres discursius, orals i escrits, propis dels àmbits universitari i professional.

Aprendre a utilitzar la llengua amb rigor formal (convencions estilístiques, tipogràfiques, etc.) i lingüístic (estàndard oral i escrit de la llengua catalana).

Garantir que l'alumnat adquireixi un nivell de competència lingüística i comunicativa adequats per tal de poder-se comunicar amb eficàcia i precisió en l'àmbit acadèmic i professional.

Desenvolupar estratègies de recerca d'informació, d'anàlisi i de construcció de coneixement a partir de la pròpia experiència i la dels altres, saber-la documentar, fonamentar i comunicar de forma oral i escrita.

L'assignatura és instrumental i serveix per introduir l'alumnat als gèneres discursius propis de la comunitat universitària, tant orals com escrits, així com també als gèneres discursius propis de l'àmbit professional específic. Aquest plantejament permet vincular-la amb altres assignatures del grau, en la mesura que dota l'alumnat d'eines per produir, comprendre i interpretar textos dels àmbits científic, acadèmic i professional en llengua catalana.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.

Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.

Desenvolupar una actitud receptiva i empàtica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Fomentar experiències d'iniciació a les tecnologies de la informació i comunicació.

Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.

Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.

CONTINGUTS:

La competència comunicativa oral i escrita*

1. El/la mestre/a i la comunicació
2. La variació lingüística*
3. Les varietats i els registres
4. L'estàndard
5. La composició escrita*
6. El procés de composició escrita: planificació, textualització i revisió
7. Les propietats textuais: adequació, coherència i cohesió

8. Gèneres discursius escrits propis de l'àmbit acadèmic i professional
9. Recursos per a la composició escrita
10. El discurs oral*
11. El procés de planificació del discurs oral formal
12. Estratègies de producció i comprensió orals
13. Gèneres discursius orals propis de l'àmbit acadèmic i professional
14. Criteris de locució i correcció fonètica

AVALUACIÓ:

Avaluació del procés:

L'avaluació de l'assignatura és continuada. Al llarg del curs l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula, que d'acord amb un pla de treball li permetran anar assolint els continguts de l'assignatura. La professora en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories individuals. Cal tenir en compte que:

Totes les produccions orals i escrites es realitzaran en llengua catalana.

S'han d'aprovar tots els blocs per separat.

El termini de lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable.

Qualsevol activitat que presenti deficiències formals, de normativa o de redacció no serà avaluat de contingut.

Avaluació de resultats:

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La qualificació final serà el resultat de tres notes parcials, que convé tenir aprovades per separat, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

Notes parcials i percentatges de la qualificació final:

Bloc I: Tasques orals i escrites 50 %

Bloc II: Projecte final 25 %

Bloc III: Prova 25 %

La recuperació d'una o més parts de l'avaluació es farà durant el període de proves i activitats de recuperació.

BIBLIOGRAFIA:

Artigas, Rosa (coord.). *Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre les usos lingüístics*. Vic: Eumo Editorial, 1999.

Camps, Anna (comp.). *Seqüències didàctiques per a aprendre a escriure*. Barcelona: Graó, 2003.

Cassany, Daniel. *Construir l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1999.

Cassany, Daniel. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 2002.

Cassany, Daniel. *Esmolar l'eina. Guia de redacció per a professionals*. Barcelona: Empúries, 2007.

Coromina, Eusebi. *Manual de redacció i estil*. Vic: El 9 Nou, 2008.

Coromina, Eusebi. *Pràctiques d'expressió i comunicació*. Vic: Eumo Editorial, 1987.

El Hachmi, Najat. *Jo també sóc catalana*. Barcelona: Columna, 2008.

Mestres, Josep M. i altres. *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Vic: Eumo Editorial/Associació de Mestres Rosa Sensat/Universitat de Barcelona/Universitat Pompeu Fabra, 2007.

Enllaços

<http://www.iec.cat> (Institut d'Estudis Catalans)

<http://www.termcat.cat> (TERMCAT)

<http://sl.uvic.cat> (Serveis Lingüístics de la Universitat de Vic).

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat> (Llengua catalana, Generalitat de Catalunya)

<http://www.cpl.cat> (Consorti per a la Normalització Lingüística)

<http://www.parla.cat> (Aprendre Català a Internet)

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/ (ARGUMENTA. Competències lingüístiques i comunicatives)

<http://salc.upf.edu/index.php> (Servei d'Autoformació en Llengua)

Didàctica i Currículum Escolar

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Reflexionar sobre el propi pensament educatiu per prendre consciència dels models i les teories educatives explícites i implícites.

Conèixer les bases i els components de la Didàctica i del disseny i desenvolupament curricular.

Aplicar els coneixements adquirits en diferents contextos i situacions educatives.

Adquirir actituds favorables i competències d'acció envers la reflexió, l'anàlisi de la pràctica i la innovació educatives adreçades a la planificació de l'educació i la seva aplicació al centre i a l'aula.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'organitzar i planificar.

Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.

Tenir habilitats per a la crítica autocrítica.

Posseir habilitats per al treball en equip.

Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Comprendre els processos educatius i d'aprenentatge, en el període 0-6, en el context familiar, social i escolar.

Conèixer la dimensió pedagògica de la interacció amb els iguals i adults i saber promoure la participació en activitats col·lectives, el treball cooperatiu i esforç individual.

CONTINGUTS:

1. La Didàctica dins l'educació
 1. Característiques i finalitats de la Didàctica
 2. L'acte comunicatiu educatiu
 3. El procés d'ensenyament-aprenentatge a l'escola
 4. Els equipaments i el material didàctic
 5. L'organització dels espais d'aprenentatge
2. Currículum escolar
 1. Paradigmes i models curriculars
 2. El currículum de l'Estat espanyol i Catalunya
 3. Els components del currículum. L'avaluació
 4. La planificació didàctica. Models
3. L'infant i el grup-classe
 1. El grup com a instrument per l'aprenentatge i per a la socialització

2. La participació de l'alumnat
3. La convivència i els conflictes

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés (20%)

Per al seguiment òptim de l'assignatura es requereix l'assistència i la participació activa en les sessions de classe i en les de treball dirigit, per la qual cosa serà necessària la presencialitat per fer el seguiment del curs.

Realització les activitats i pràctiques que es plantegin en les sessions de classe i les de treball dirigit.

Assistència a les tutories grupals i individuals en les que estiguin implicats o implicades per les activitats.

Exposició del treball grupal

Avaluació de resultats: 80%

Treball grupal sobre una unitat de programació: 35%

Prova escrita individual: 25%

Estudi de casos: 10%

Anàlisi crítica de documentació escrita i/o audiovisual: 10%

BIBLIOGRAFIA:

General

Antón, Montserrat. (2009): Planificar la etapa 0-6. Compromiso de sus agentes y práctica cotidiana. Barcelona: Graó.

Bassedas, Eulàlia; Huguet, Teresa; SOLÉ, Isabel (2007): Aprender i ensenyar a l'educació infantil. Barcelona: Graó, 10a ed. rev.

Carda, Rosa M.; Larrosa, Faustino. (2007): La organización del centro educativo. Manual para maestros. Alicante. Club universitario.

Díez Navarro, M. Carmen (2007): Mi escuela sabe a naranja. Estar y ser en la escuela infantil. Barcelona, Graó.

Sáenz, Óscar. (dir.), (1994): Didáctica general: Un enfoque curricular. Alcoi: Marfil.

Bloc 1. La Didàctica dins l'educació

Diversos autors (2001): Estrategias organizativas de aula. Barcelona, Graó (Claves para la innovación educativa, 8).

Escaño, José; Gil de la Serna, María (2006): Cómo se aprende y cómo se enseña. Barcelona: Horsori, 4a ed.

Medina, Antonio; Salvador, Francisco (2002): Didáctica General. Madrid: Pearson Educación.

Parcerisa, Artur. (2001): Materiales curriculares. Cómo elaborarlos, seleccionarlos y usarlos. Barcelona: Graó, 5a ed.

Pozo, Juan Ignacio i altres (2006): Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje. Las concepciones de profesores y alumnos. Barcelona: Graó.

Bloc 2. Currículum escolar

Arnau, Laia; Zabala, Antoni (2008): Cómo aprender y enseñar competencias. Barcelona: Graó.

Coll, Cèsar. i altres (1992): Los contenidos en la reforma. Enseñanza y aprendizaje de conceptos, procedimientos y actitudes. Madrid: Santillana, Col. Aula XXI.

Del Carmen, Luis i altres (2004): La planificación didáctica. Barcelona: Graó.

Escamilla, Amparo (2009): Las competencias en la programación de aula. Infantil y primaria 3-12. Barcelona: Graó.

Giné, Núria; Parcerisa, Artur. (coord.) (2003): Planificación y análisis de la práctica educativa. La secuencia formativa: fundamentos y aplicación. Barcelona: Graó.

Salinas, Dino (2002): !Mañana examen! La evaluación: entre la teoría y la realidad. Barcelona: Graó.

Zabala, Antoni (1995): La pràctica educativa. Com ensenyar. Barcelona: Graó.

Bloc 3. L'infant i el grup-classe

Fabra, M. Lluïsa (2004): Técnicas de grupo para la cooperación. Barcelona: Ceac, 2a ed.

Franch, Joaquim i altres (1991): El grup-classe: un potencial educatiu fonamental. Vic: Eumo Editorial.

Pujolàs, Pere (2003): Aprender juntos alumnos diferentes. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Vic: Eumo Editorial.

Educació Audiovisual i TIC

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

1. Prendre consciència de les implicacions socials i educatives de les tecnologies de la informació i de la comunicació en la societat actual i especialment en l'àmbit educatiu.
2. Conèixer els principis didàctics i pedagògics de la utilització de les TIC i en els processos d'ensenyament-aprenentatge.
3. Potenciar la capacitat dels estudiants d'integrar curricularment la tecnologia de la informació i de la comunicació i com a eines d'ensenyament-aprenentatge, i potenciar la innovació educativa i professional.
4. Conèixer eines i recursos digitals per a l'aprenentatge i el coneixement, i les metodologies d'aplicació a l'aula.
5. Conèixer els procediments tècnics i sistemes de producció bàsics dels mitjans audiovisuals i proporcionar eines metodològiques i conceptuals bàsiques per iniciar-se en l'anàlisi dels missatges audiovisuals.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

Tenir capacitat d'organitzar i planificar.

Tenir habilitat en l'ús de les TIC.

Tenir habilitat en la recerca i gestió de la informació.

Desenvolupar capacitats i habilitats per al treball en xarxa.

Preocupar-se per l'actualització dels coneixements professionals i assumir la necessitat de la formació permanent.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Fomentar experiències d'iniciació a les tecnologies de la informació i comunicació.

CONTINGUTS:

1. Implicacions socioeducatives de la Societat de la Informació
 - El paradigma de la Societat Informacional
 - Implicacions de les TIC sobre la cultura i l'educació
 - Paper de les TIC en l'aprenentatge autònom i al llarg de la vida (eLearning)
 - Processos de comunicació i interacció basats en la Xarxa per al treball socioeducatiu en xarxa i les comunitats d'aprenentatge
 - Tractament de les TIC a l'educació: matèria d'aprenentatge, recurs didàctic i agents educatius
2. Principis didàctics i pedagògics de la utilització de les TIC en els processos d'ensenyament-aprenentatge
 - Teories de l'aprenentatge i TIC

- Dimensió social de l'aprenentatge a través de la Xarxa (CSCL)
- Rol de les TIC en els projectes educatius de centre
- Integració curricular de les TIC
- Competències digitals per a docents i discents
- Funcions del coordinador/a TIC del centre
- Anàlisi de bones pràctiques d'incorporació de les TIC a l'aula
- 3. Avaluació i ús de recursos i eines digitals a l'aula
 - Hardware interactiu: PDI, Tablet PC, PDA
 - Software específic d'accés, gestió i tractament de la informació textual, hipertextual i hipermedia. Biblioteca digital
 - Software educatiu: JClic, HotPotatoes
 - Metodologies formatives a través d'Internet: WQ, CT, MQ
 - Eines cognitives digitals (aplicacions Web 2.0): blogs, wikis, móns virtuals, mapes conceptuals...
 - Recursos i portals educatius: webs de caràcter institucional, applets, bases de dades, publicacions electròniques
 - Recursos per a l'atenció a la diversitat
- 4. Els audiovisuals a l'Educació Infantil
 - Imatge, realitat i ficció
 - La percepció visual i sonora
 - La imatge fixa i la imatge seqüencial
 - La imatge i els mitjans de comunicació de masses
 - Televisió i educació
 1. El llenguatge audiovisual
 2. La imatge fixa: de la mecanització de la imatge a la imatge digital
 3. La fotografia: característiques, procediments tècnics i sistemes de producció
 4. La imatge seqüencial: dels precedents de la imatge en moviment a articulació del llenguatge audiovisual
 5. El vídeo: característiques, procediments tècnics i sistemes de producció
- 5. Aplicacions educatives dels mitjans audiovisuals
 - Anàlisi de la representació audiovisual i dels mitjans de comunicació
 - La producció audiovisual com a eina d'aprenentatge, d'expressió i socialització: la fotografia digital i analògica, l'animació i el vídeo a l'aula
 - La fotografia i el vídeo com a eina de documentació: la producció de material didàctic
 - Recursos multimèdia a l'aula: editors gràfics, presentacions gràfiques i audiovisuals (P3, PWP, WMV)

BIBLIOGRAFIA:

- Arnheim, Rudolf. Arte y percepción visual. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Cabero, J. (coord.) Nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: McGraw-Hill, 2006.
- CASES, Jordi; Torrescasana, M. Roser. Les TIC a l'educació infantil. Barcelona: Editorial UOC, 2006.
- Castells, M. La era de la información. Economía, sociedad y cultura. Vol. 1, 2, 3. Madrid: Alianza, 1997.
- COMPETIC. Competències bàsiques en les Tecnologies de la Informació i la Comunicació. [CD ROM]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació, 2004.
- Dondis, Doris A. La sintaxis de la imagen. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.
- Ferrés, Joan. Educar en la cultura del espectáculo. Barcelona: Paidós, 2000.

Ferrés, Joan (coord.) Com veure la TV?, I, II i III. Barcelona: Generalitat de Catalunya-Consell de l'Audiovisual de Catalunya, 1998.

Monereo, C.; Badia, A.; Domènech, M.; Escofet, A.; Fentes, M. Internet y competencias básicas. Barcelona: Graó, 2005.

Sardelich, M.E. Las nuevas tecnologías en educación. Aplicación e integración de las Nuevas Tecnologías en el desarrollo curricular. Vigo: Ideaspropias Editorial, 2006.

Wolton, D. Internet ¿y después? Una teoría crítica de los nuevos medios de comunicación. Barcelona: Gedisa, 2000.

COMPLEMENTÀRIA

Aparici, R.; Garcia, A.; Valdívía, M. La imagen. Madrid: UNED, 1992.

Bartolomé, A.R.; Cabanellas, I.; Andrea Contin, S.; Grané, M.; Sanmartí, N. Las tecnologías de la información y de la comunicación en la escuela. Barcelona: Graó, 2002.

Berger, J.; Mohr, J. Otra manera de contar. Barcelona: Gustavo Gili, 2007.

Berger, J. Mirar. Barcelona: Gustavo Gili, 1999.

De Pablos, J.; Jiménez, J., Nuevas tecnologías. Comunicación Audiovisual y Educación. Barcelona: Cedecs, 1998.

Ferrés, Joan. Televisión y educación. Barcelona: Paidós, 1998.

Freund, Gisèle. La fotografía como documento social. Barcelona: Editorial Gustavo Gili, 2001.

Gros, B. El ordenador invisible. Hacia la apropiación del ordenador en la enseñanza. Barcelona: Gedisa EDIUOC, 2000.

Martínez, F.; Prendes, M.P. Nuevas tecnologías y educación. Madrid: Pearson, 2004.

Ortega, J.A.; Chacón, A. (coord.) Nuevas tecnologías para la educación en la era digital. Madrid: Pirámide, 2007.

Pérez, A.; Redondo, S. Projectes telemàtics a l'educació primària: un recurs per transformar l'escola. Barcelona. Editorial UOC, 2006.

Rhonda, M. Enseñar al profesorado cómo utilizar la tecnología. Barcelona: Editorial UOC. 1994.

Sancho, J.M. (coord.) Para una tecnología educativa. Barcelona: Gedisa, 2000.

Tisseron, S. Internet, videojocs, televisió... Barcelona: Graó, 2006.

Enllaços

Departament d'Educació: <http://www.gencat.cat/educacioXarxa>

Telemàtica Educativa de Catalunya (XTEC): <http://www.xtec.es>

Ajuntament de Barcelona. Educació: <http://www.bcn.es/educacio/Unesco>
<http://www.unesco.org>

Pangea, Internet solidario: <http://www.pangea.orgMitjans>.

Xarxa d'Educadors i Comunicadors: <http://mitjans.pangea.org/>

Intercambiar información y experiencias en educación especial:
<http://guindo.pntic.mec.es/~gherrero/nee.htm>

Enciclopedia virtual de Tecnología Educativa: <http://dewey.uab.es/pmarques/evte.htm>

EDUTEC (Revista electrónica de Tecnología Educativa):
<http://www.uib.es/depart/gte/revelec.html>

Revista Quaderns Digitals: <http://www.quadernsdigitals.net/>

Portal Educatiu de la Generalitat de Catalunya: <http://www.edu365.com>

Portal de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: <http://www.edu3.cat>

Portal educativo CNICE Educación y TIC: <http://www.aulatic.com>

Escola, Sistema Educatiu i Funció Docent

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Objectius

Adquirir les competències necessàries per dur a terme la tasca professional.
Conèixer i reflexionar sobre els elements interns i externs que conformen el marc pedagògic, l'estructura, el funcionament i la vida d'un centre escolar.
Fonamentar-se en una visió sistèmica de l'escola, els seus elements i els agents amb els quals s'interrelaciona a l'hora de fer anàlisis, interpretacions i presa de decisions educatives.
Reconèixer i analitzar indicadors de l'estructura organitzativa dels centres per poder prendre decisions de millora en el seu funcionament.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Tenir capacitat d'organitzar i planificar.
Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
Preocupar-se per l'actualització dels coneixements professionals i assumir la necessitat de la formació permanent.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Situar l'escola infantil en el sistema educatiu espanyol, context europeu i internacional.
Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en educació infantil.
Conèixer la legislació que regula les escoles infantils i la seva organització.
Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i el centre.
Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica i sobre la pròpia pràctica.
Participar en les propostes de millora en els diferents àmbits d'actuació que es puguin establir en un centre.

CONTINGUTS:

1. L'escola i l'educació
 1. Finalitats de l'educació
 2. L'escola com a eina social. Centres educatius i entorn social
 3. Paradigmes educatius i escola
2. Fer de mestres
 1. El perfil professional de les i dels mestres: competències
 2. Tasques i responsabilitats dels i de les mestres en la interacció. La funció tutorial

3. El marc legal i les polítiques educatives
 1. Legislació de l'àmbit educatiu.
 2. Escolarització i polítiques educatives
 3. Caracterització laboral i professional de les i dels mestres
4. Organització del centre educatiu
 1. Estructura del sistema educatiu
 2. Tipologies dels centres educatius
 3. Estructura organitzativa de l'escola
5. La presa de decisions del centre com a comunitat educativa
 1. L'autonomia del centre educatiu
 2. Documents i instruments per a l'organització i la gestió escolar
 3. L'organització dels òrgans personals
 4. L'organització dels recursos materials
 5. L'organització dels recursos funcionals
 6. Les relacions amb l'entorn

AVALUACIÓ:

S'avaluaran i hauran d'estar aprovats tots els treballs individuals i col·lectius que es realitzin al llarg de l'assignatura.

Avaluació de procés: 20%

assistència i participació a classe
 activitats i pràctiques de classe
 tutoria individual
 tutoria grupal

Avaluació de resultats: 80%

treball individual i grupal sobre una lectura (35%)
 treball individual i grupal sobre el bloc 3 i 4 del temari (25%)
 examen sobre el bloc 5 (20%)

BIBLIOGRAFIA:

General

Carda, Rosa M.; Larrosa, Faustino (2007): La organización del centro educativo. Manual para maestros. Alicante: Club Universitario
 Cantón, Isabel (coord.) (1996): Manual de organización de centros educativos. Barcelona: Oikos-tau
 Cela, Jaume; Palou, Juli (2004): Va de mestres. Carta als mestres que comencen. Barcelona: Rosa Sensat
 Fullan, Michael; Hargreaves, Andy (1997): ¿Hay algo por lo que merezca la pena luchar en la escuela? Sevilla: Publicaciones MCEP

Gairin, Joaquin i altres (1996): Manual de organización de instituciones educativas. Madrid: Escuela Española
Santos Guerra, Miguel Angel (1997): La luz del prisma. Para comprender las organizaciones educativas. Archidona: Aljibe

Bloc 1. L'escola i l'educació

Delors, Jacques (1996): La educación encierra un tesoro. Informe de la Unesco. Madrid: Santillana
Gimeno, José (2000): La educación obligatoria: su sentido educativo y social. Madrid: Morata.
Gimeno, José; Pérez, Ángel (1992): Comprender y transformar la enseñanza, Madrid: Morata.
Imbernón, Francesc (coord.) (1999): La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato. Barcelona: Graó
Morín, Edgar (2001): Los siete saberes necesarios para la educación del futuro. Barcelona: Paidós
Pérez Gómez, Angel (1998): La cultura escolar en la sociedad neoliberal. Madrid: Morata

Bloc 2. Fer de mestres

Arnaiz Pere i altres (2001): La acción tutorial. Barcelona: Graó
Comellas, M. Jesús (coord) (2002): Las competencias del profesorado para la acción tutorial. Barcelona: Praxis
Giner, Antoni i altres (2008): La tutoria y el tutor. Estrategias para su práctica. Barcelona: Horsori (Cuadernos de Formación del Profesorado, 21)

Bloc 3. El marc legal i les polítiques educatives

DDAA (2002): Informe educativo 2002. La calidad del sistema educativo. Madrid: Santillana/Fundación Hogar del empleado
Escamilla, Amparo; Lagares, Ana Rosa (cols.) (2006): La LOE: perspectiva pedagógica e histórica. Glosario de términos esenciales. Barcelona: Graó
Ferrer Julià, Ferran (director); Ferrer Esteban, Gerard; Castel Baldellou, José Luís (2006): PISA 2003 a Catalunya. Una ullada a les desigualtats educatives. Barcelona: Fundació Bofill (Publicacions Digitals, 2)
Laukkanen, Reijo (2006): Claus de l'èxit del sistema educatiu finlandès. Barcelona: Fundació Bofill (Debats d'Educació, 7)
Marchesi, Alvaro (2000): Controversias en la educación española. Madrid: Alianza Editorial
Santamaría, Germán (1998): Compilación legislativa básica: LODE, LOGSE, LOPEC. Madrid: Universidad de Alcalá

Bloc 4. Organització del centre educatiu

Antúnez, Serafí (2000): La acción directiva en las instituciones escolares. Análisis y propuestas. Barcelona: ICE UB/Horsori
Bolívar, Antonio (2000): Los centros educativos como organizaciones que aprenden. Madrid: La Muralla

Cantón, Isabel (coor.) (2000): Las organizaciones escolares: hacia nuevos modelos. Buenos Aires: Fundec

Gairín, Joaquín (2000): La organización escolar: contexto y texto de actuación. Madrid: La Muralla

Gairín, Joaquín; Antúnez, Serafí (2008): Organizaciones educativas al servicio de la sociedad. Madrid: Wolters Kluwer España

Gimeno, José; Carbonell, Jaume (coord.) (2004): El sistema educativo. Una mirada crítica. Madrid: Praxis

Pastora, José Francisco (1996): Organización y funcionamiento de centros de educación infantil y primaria. Madrid: Escuela Española

Santos Guerra, Miguel Angel (1994): Entre bastidores. El lado oculto de la organización escolar. Archidona, Malaga: Aljibe

Bloc 5. La presa de decisions del centre com a comunitat educativa

DDAA (2000): El Proyecto Educativo de la institución escolar. Barcelona: Graó

Antúnez, Serafí i altres (2000): El proyecto educativo de la institución escolar. Barcelona: Graó

Armengol, Carme; Freixas, Mònica; Pallarès, Rosa M. (2000): Seguint el fil de l'organització. Cerdanyola: Serveis de publicacions UAB

Domènech, Joan; Viñas, Jesús (1997): La organización del espacio y del tiempo. Barcelona: Graó

Domínguez Fernández, Guillermo i Mesanza, Jesús (coord.) (1996): Manual de organización de instituciones educativas. Madrid: Escuela Española

Gairín, Joaquín; Antúnez, Serafí (1996): La organización escolar. Práctica y fundamentos. Barcelona: Graó

Gairín, Joaquín; Darder, Pere (coord.) (1994): Organización de centros educativos. Aspectos básicos. Barcelona: Praxis

García Albadalejo, Antonio (coord) (2008): La autonomía de los centros escolares. Madrid: Secretaria general técnica del Ministerio de Educación, Política y Deporte

García Requena, Filomena. (1997): Organización escolar y gestión de centros educativos. Archidona, Málaga: Aljibe

Parcerisa, Artur (1996): Materiales curriculares. Como elaborar-los, seleccionarlos y usarlos. Barcelona: Graó

Naturalesa del Coneixement Artístic i Literari

Crèdits: 9.00

OBJECTIUS:

L'assignatura és una introducció a les bases teòriques i conceptuals de l'educació artística i de la didàctica de la llengua i de la literatura a l'educació infantil. El seu plantejament teoricopràctic permet vincular-la amb altres assignatures afins del grau, en la mesura que dota l'alumnat de coneixements, estratègies i recursos per al treball d'educació artística i llengua i literatura a l'aula d'educació infantil.

Objectius

- Introduir els estudiants en el treball de llengua, comunicació i literatura oral a l'escola, en general i en l'etapa d'educació infantil, en particular.
- Dotar l'alumnat dels elements teòrics mínims que li permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques i del sistema de la llengua.
- Proporcionar als estudiants estratègies adequades per a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua i la literatura a l'etapa d'educació infantil.
- Introduir els estudiants en els conceptes fonamentals de la història i la teoria artístics.
- Dotar els estudiants d'una base conceptual i històrica que fonamenti el currículum d'educació artística al grau d'Educació infantil.
- Proporcionar estratègies i recursos metodològics per a treballar els diferents llenguatges artístics a l'aula.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Comunicar-se de forma oral i escrita adequadament en les llengües oficials de la Comunitat Autònoma.
- Tenir habilitats per a la crítica autocrítica.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Tenir curiositat intel·lectual.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Conèixer els objectius continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'educació infantil.
- Reconèixer la primera infància com una etapa de desenvolupament bàsic amb un valor educatiu propi.
- Conèixer el currículum de llengua i lectura-escritura d'aquesta etapa, així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents i el procés d'aprenentatge de la lectura i escriptura i el seu ensenyament.
- Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.
- Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües i plurilingües.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.
- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció social del coneixement artístic, així com la seva evolució històrica.

CONTINGUTS:

Bloc 1

1. La llengua a l'escola

1. Variació lingüística: varietats i registres. Normativa i llengua estàndard
2. La comunicació a l'aula. El mestre com a model de llengua
3. La llengua al currículum d'Educació Infantil

2. Introducció a la didàctica del conte

1. La literatura de tradició oral: les rondalles
 2. Versions i adaptacions de contes
 3. Com explicar contes: veu, narració i dramatització
3. Materials didàctics

Bloc 2

1. Naturalesa del coneixement artístic

1. Art i coneixement: La definició de l'art. Característiques del missatge artístic. L'experiència estètica. La figura de l'artista.
2. Conceptes fonamentals de teoria artística: La idea de bellesa. Realitat i representació. Idealització, realisme i naturalisme. Imitació, figuració i abstracció. Forma i funció. El gust i el kitsch.
3. Les tècniques artístiques i la seva evolució: Pintura, escultura, arquitectura. Procediments contemporanis de la imatge.
4. Característiques i evolució dels gèneres i els estils artístics.
5. Anàlisi i interpretació de l'obra d'art.

Aplicació pràctica

La part pràctica del bloc 2 de l'assignatura consistirà en l'estudi d'un element estructural comú als tres llenguatges artístics (visual, audiovisual i musical) i la seva aplicació analíticopràctica a través d'un treball únic que integrarà les tres pràctiques artístiques esmentades.

AVALUACIÓ:

Bloc 1

Avaluació de procés:

L'avaluació del bloc és continuada. Al llarg del semestre l'alumnat realitzarà diverses tasques orals i escrites, individuals i grupals, a dins i a fora de l'aula, que d'acord amb un pla de treball li permetran anar assolint els continguts del bloc. El professorat en farà el seguiment a les sessions de treball dirigit i a les tutories individuals. Convé tenir en compte que:

*Cal aprovar totes les tasques per separat. *El termini de lliurament/execució de totes les activitats de l'avaluació és improrrogable. *Qualsevol activitat que presenti deficiències formals, de normativa o de redacció no serà avaluada de contingut. *Quant a les produccions orals de l'alumnat, es tindran en compte els criteris de correcció propis de l'estàndard oral i l'aplicació i seguiment de les pautes de producció de textos orals proposades a l'assignatura Tècniques de comunicació i d'expressió de 1r curs del grau.

Avaluació de resultats:

La nota final del bloc serà el resultat de tres notes parcials, que convé tenir aprovades per separat, i en els percentatges que s'indiquen a continuació:

Notes parcials Percentatges en la nota global

Tasques de curs 30%
Projecte didàctic 30%
Prova escrita 40%

La recuperació d'una o més parts es farà durant el període de proves i activitats de recuperació.

Bloc 2

Avaluació de procés:

S'avaluarà el procés d'assimilació de continguts teòrics i pràctics a través de la participació activa de l'alumne a classe i del seguiment de lectures i l'anàlisi de documents textuais, visuals, audiovisuals i/o musicals proposats a classe. Aquest seguiment es farà a través de tutories. L'avaluació de procés suposarà un 30% de la nota final d'aquest bloc.

Avaluació de resultats:

L'avaluació de resultats es farà a través de la realització d'un treball de la part pràctica de l'assignatura, així com de l'avaluació dels resums i ressenyes demanades a partir de la lectura i anàlisi dels documents proposats a classe. L'avaluació de resultats suposarà el 70% de la nota final d'aquest bloc.

La nota final de l'assignatura sortirà de la mitjana dels dos blocs que conformen l'assignatura, aprovats cadascun d'ells per separat.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Arenas i Sampera, Joaquim; Muset i Adel, Margarita. La immersió lingüística a Catalunya, un projecte compartit. Vic: Eumo Editorial, 2008.
- Berger, J. Modos de ver. Barcelona: Gustavo Gili, 2000.
- Bibiloni, G. Llengua estàndard i variació lingüística. València: 3i4, 1997.
- Bryan, Sara. Com explicar contes. Barcelona: Biblària, 2003.
- Cassany, D. i altres. Ensenyar llengua. Barcelona: Graó, 2006.
- Cirlot, L. Las claves de las vanguardias artísticas en el siglo XX, como identificarlas. Barcelona: Ariel, 1998.
- Codina, F. i altres. "Els contes tradicionals com a primeres lectures", Guix, núm. 150, 1990.
- Eco, U. Historia de la belleza. Barcelona: Lumen, 2004.
- Eco, U. Historia de la fealdad. Barcelona: Lumen, 2007.
- Maltese, C. (coord.) Las técnicas artísticas. Madrid: Càtedra, 1990.
- Murray Shaffer, R. Limpieza de oídos. Buenos Aires: Ricordi, 1967.
- Murray Shaffer, R. Nuevo paisaje sonoro. Buenos Aires: Ricordi, 1969.
- Ocampo, E; Peran, M. Teorías del arte. Barcelona: Ítaca, 1991.
- Panofsky, E. El significado en las artes visuales. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
- Payrató, L. Català col·loquial. València: Universitat de València, 1996.
- Read, H. Historia de la pintura moderna. Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.

Sanz, G. Comunicació efectiva a l'aula: tècniques d'expressió oral per a docents. Barcelona: Graó, 2005.

Tatarkiewicz, W. Historia de seis ideas. Arte, belleza, forma, creatividad, mimesis, experiencia estética. Madrid: Tecnos, 1995.

Tió, J. L'ensenyament del català a no-catalanoparlants. Vic: Eumo Editorial, 1981.

Vila, I. (coord.). Bilingüisme i educació. Barcelona: Ediuoc/Proa, 1998.

Voltas, M. (coord.). La immersió lingüística a parvulari. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1989.

Complementària

Alcoverro, C. "La llengua oral en la infància" Escola Catalana, núm. 433, 2006.

Artigas, R.(coord.). Habilitats comunicatives. Una reflexió sobre les usos lingüístics. Vic: Eumo Editorial, 1999.

Bernal, M.C. i altres. Primers contes (enregistrament vídeo). Vic: Eumogràfic, 1990.

Blacking, J. Fins a quin punt l'home és music?. Vic: Eumo Editorial, 1994.

Boix, E.; Vila, F.X. Sociolingüística de la llengua catalana. Barcelona: Ariel, 1998.

Bozal, V. (ed.) Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas. Madrid: Visor, 2000.

Cassany, D. La cuina de l'escriptura. Barcelona: Empúries, 2002.

Checa, F; Garcia, M.S.; Moran, M. Guia para el estudio de la Historia del Arte. Madrid: Ediciones Càtedra, 1980.

DDAA "La immersió als Països Catalans". Escola Catalana, 272, 1990 (número monogràfic)

DDAA. Ponències, comunicacions i conclusions. Segon simposi sobre l'ensenyament del català a no-catalanoparlants. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Forés, P. i altres. Contes per parlar: una proposta de treball per a la Immersió a Parvulari. Vic: Eumo Editorial, 1991

Gombrich, E. Historia del Arte. Madrid: Alianza Editorial, 1981.

Gubern, R. La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea. Barcelona: Gustavo Gili, 1994.

López del Castillo, L. Llengua estàndard i nivells de llenguatge. Barcelona: Laia, 1976.

Mollà, T. Manual de sociolingüística. València: Bromera, 2002.

Revilla, F. Diccionario de iconografía. Madrid: Ediciones Càtedra, 1990.

Rodari. G. Gramàtica de la fantasia. Barcelona: Columna, 2002.

Souriau, É. (dir.) Diccionario Akal de Estética. Madrid: Ediciones Akal, 1998.

Stavinski, Poética Musical. Madrid: Taurus, 1977.

Tatarkiewicz, W. Historia de la estética, 3 vols. Madrid: Akal, 1991.

Enllaços

Revistes

Aula d'Innovació Educativa
Escola Catalana
Faristol
Guix

In-fàn-ci-a

Webgrafia

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació: www.edu365.cat

Institut d'Estudis Catalans: www.iec.cat

Serveis Lingüístics de la UVic: www.uvic.cat/sl/index.php

XTEC (Xarxa de Telecomunicacions Educatives de Catalunya): www.xtec.cat

Immersió Lingüística: revista d'Ensenyament integrat de Llengües i Continguts:

<http://www.xtec.cat/sedec/iepi/revista.htm>

Conclusions de la comissió Nova Immersió i canvis metodològics. Els programes de canvi de llengua de la llar a l'escola: aspectes metodològics i organitzatius:

http://www20.gencat.cat/docs/Educacio/Documents/ARXIUS/consell-comissio_immersio.pdf

Recull de narracions explicades als infants: <http://www.unamadecontes.cat/>

Naturalesa del Coneixement Científic i Matemàtic

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Naturalesa del Coneixement Científic i Matemàtic és una assignatura de primer curs que forma part del mòdul de formació bàsica II, en el qual hi ha incloses les matèries de psicopedagogia, psicologia de la primera infància, desenvolupament psicomotor i filosofia. Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció del coneixement científic i matemàtic.
- Estudiar els fonaments de la metodologia científica.
- Analitzar les matemàtiques i les ciències com coneixement sociocultural.
- Conèixer les bases dels currículums de ciències i matemàtiques de l'educació infantil.
- Analitzar les principals dificultats d'aprenentatge de les ciències i les matemàtiques i el seu tractament.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.
- Tenir capacitat per aprendre.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Identificar dificultats d'aprenentatge, disfuncions cognitives i les relacionades amb l'atenció.
- Conèixer la metodologia científica i promoure el pensament científic i l'experimentació.
- Conèixer les característiques epistemològiques i de construcció social del coneixement científic i matemàtic.

CONTINGUTS:

1. Naturalesa del coneixement científic
 1. La ciència com a forma de conèixer la realitat: observar, investigar i modelitzar.
2. Com aprenen ciències els infants.
 1. Els processos d'aprenentatge científic: fer, pensar i parlar.
 2. Les dificultats d'aprenentatge en el cas de les ciències. Teories implícites.
3. Les ciències al currículum d'Infantil
 1. Capacitats vinculades a l'aprenentatge científic.
 2. L'àrea de Descoberta de l'entorn.
4. Naturalesa del coneixement matemàtic
 1. Processos matemàtics: raonament, comunicació, representació, resolució de problemes i connexions
5. Com aprenen matemàtiques els nens i nenes.
 1. Els processos d'aprenentatge de les matemàtiques.

2. Les dificultats d'aprenentatge de les matemàtiques: identificació i tractament.
3. Idees prèvies.
4. Ús informal de les matemàtiques.
6. Currículums de matemàtiques.
 1. Competències bàsiques: la competència matemàtica.
 2. El tractament de les matemàtiques al currículum actual.

AVALUACIÓ:

Avaluació del procés

Qüestionari d'autoavaluació

Revisió de les activitats i exercicis que realitzen els i les estudiants

Avaluació dels resultats

Realització d'una prova dels continguts de l'assignatura (50%)

Treballs (50%)

Aquestes notes faran mitjana en el cas que cadascuna d'elles sigui igual o superior a 5.
En la setmana de recuperacions, caldrà recuperar les parts que no hagin estat superades.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Baroody, A.J. El pensamiento matemático de los niños. Madrid: Aprendizaje Visor, 1988.
- Bishop, A. Enculturación matemática la educación matemática desde una perspectiva cultural. Barcelona [etc.] Paidós cop, 1999.
- Cockburn, A.D.; Littler, G. Mathematical misconceptions. London: SAGE Publications Ltd, 2008.
- Diversos autors. Las ciencias en la escuela. Teorías y prácticas. Barcelona: Graó. 2002.
- Diversos autors. Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos. Barcelona: Graó. 2009.
- Echevarría, J. Introducción a la metodología de la ciencia. La filosofía de la ciencia en el siglo XX. Madrid: Cátedra. 1999.
- Gené, A.; Cortada, T. et al. Pensar, que bé! Com acompanyar els infants a descobrir el món. Lleida: Pagès, 2007.
- Hansen, A.(Editor) Children's Errors in Mathematics. Understanding common misconceptions in primary schools. Exeter (U.K.): Learning Matters Ltd, 2008.
- Hirschfeld,L.A.;Gelman,S.A. (eds.) Cartografía de la mente: la especificidad de dominio en la mente y en la cultura. Barcelona: Gedisa. 2002.
- Izquierdo, M.; Aliberas, J. Pensar, actuar i parlar a la classe de ciències. Per un ensenyament de les ciències racional i raonable. Barcelona: UAB. 2004
- Pozo, J.I. Adquisición de conocimiento. Madrid: Morata. 2006.
- Rodrigo, M.J.; Rodríguez, A.; Marrero, J.Las teorías implícitas. Una aproximación al conocimiento cotidiano. Madrid: Visor. 1993.
- Kamii, C. El número en la educación preescolar. Madrid: Aprendizaje Visor, 1983.
- Kamii, C. El niño reinventa la aritmética. Madrid: Aprendizaje Visor, 1984.
- Karmiloff-Smith, A. Más allá de la modularidad. La ciencia cognitiva desde la perspectiva del

desarrollo. Madrid: Alianza Editorial, 1994.

Onrubia, J.; Rochera, M.J.; Barberà, E. La enseñanza y el aprendizaje de las matemáticas: una perspectiva psicológica. Dins C. Coll, J. Palacios i A. Marchesi, Desarrollo psicológico y educación 2. Psicología de la educación escolar, pág. 487-508. Madrid: Alianza Editorial, 2001.

Ordóñez, J.; Navarro, V.; Sánchez Ron, J.M. Historia de la ciencia. Madrid: Espasa Calpe, 2003.

National Council of Teachers of Mathematics. Principios y estándares para la educación matemática. Sevilla: Sociedad Andaluza de Educación Matemática Thales, 2003.

Complementària

Alsina, C. i altres. Ensenyar matemàtiques. Barcelona: Graó, 1995.

Canals, M.A. Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. I. Parvulari. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Carey, S. Conceptual change in childhood. Cambridge: MIT Press. 1985.

Chamorro, M. del Carmen. Didáctica de las matemáticas para infantil. Madrid: Pearson Educación, 2005.

Feu, M.T.; Schaaff, O. Descuberta de l'entorn 3/6. Barcelona: Ciència Activa. 1998.

Hannell, G. Dyscalculia. Action plans for successful learning in mathematics. New Youk: David Fulton Publishers, 2005.

Inhelder, B.; Piaget, J. Psicología del niño. Madrid: Morata. 2000.

Lovell, K. Desarrollo de los conceptos básicos matemáticos y científicos en los niños. Madrid: Morata, 1986.

National Council of Teachers of Mathematics. Assessment Standards for School Mathematics. U.S.A.: National Council of Teachers of Mathematics, 1995.

National Council of Teachers of Mathematics. Professional Standards for Teaching Mathematics. U.S.A.: National Council of Teachers of Mathematics, 1991.

Vega, S. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil. Barcelona: Graó, 2006.

Vila, B.; Cardo, C. Material sensorial (0-3 años). Manipulación y experimentación. Barcelona: Graó, 2005.

Enllaços

Revistes

Alambique

Aula de infantil

Guix d'Infantil (0-6)

Infancia y aprendizaje

Uno

Webgrafia

Departament d'Educació. Currículum d'Educació Infantil

(parvulari):[<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/>]

National Council of Teachers of Mathematics: [<http://www.nctm.org/resources/elementary.aspx>]

<http://www.nctm.org/resources/elementary.aspx>]

Projecte La main à la patte (en francès): [<http://www.lamap.fr/> <http://www.lamap.fr/>]

CESIRE-CDEC (Centre de Documentació i Experimentació en Ciències):

[<http://www.xtec.cat/cdec/portada.htm> *

<http://www.xtec.cat/cdec/portada.htm>]

CESIRE-CREAMAT (Centre de Recursos per Ensenyay i Aprendre Matemàtiques):

[<http://phobos.xtec.cat/creammat/joomla/>

<http://phobos.xtec.cat/creammat/joomla/>]

Psicologia del Desenvolupament

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Assolir una representació significativa dels coneixements psicològics per afavorir el seu ús en la pràctica educativa.

Conèixer des de diferents perspectives teòriques quins són els canvis globals i els trets fonamentals del desenvolupament psicològic humà.

Descriure, analitzar i interpretar els canvis globals i els aspectes fonamentals del desenvolupament psicològic de les persones, tenint també com a referència els contextos on es porta a terme.

Adquirir habilitats cooperatives en la realització de treballs i activitats i habilitats comunicatives en la presentació pública del mateixos.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

Posseir habilitats per a les relacions interpersonals.

Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infància, des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, emocional, psicomotriu, moral i volitiva.

Conèixer els desenvolupaments de la psicologia evolutiva de la infància en els períodes 0-3 i 3-6.

Reconèixer la identitat de l'etapa i les seves característiques cognitives, psicomotrius, comunicatives, socials i afectives.

Atendre les necessitats dels nens i les nenes i transmetre seguretat, tranquil·litat i afecte.

Comprendre i dominar les tècniques d'observació sistemàtica i registre com a instrument bàsic per poder reflexionar sobre la pràctica i realitat, així com per contribuir a la innovació i a la millora en educació infantil.

CONTINGUTS:

1. Principals perspectives teòriques relacionades amb la Psicologia del desenvolupament.
2. Contextos de desenvolupament.
3. Desenvolupament físic, psicomotriu, cognitiu i socioafectiu de:
 - Primera Infantesa
 - Segona Infantesa
 - Adolescència
 - Joventut, maduresa i senectut

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Berger, K.S. Psicología del desarrollo. Infancia y Adolescencia. Buenos Aires: Panamericana, 2004.
- Castellví, P. Psicología del desenvolupament. Barcelona: Pòrtic, 1999.
- Coll i altres (coord.) Desarrollo psicológico y educación I i II. Madrid: Alianza Editorial, 2001.
- Morrison, G. Educación Infantil. Madrid: Prentice Hall, 2004.
- Nye, R.D. Las tres psicologías. Perspectivas de Freud, Skinner y Rogers. Madrid: Thomson, 2002.
- Osterreith, P. Psicología infantil. Madrid: Morata, 1991.
- Sadurní, M.; Rostán, C.; Serrat, E. El desarrollo de los niños paso a paso. Barcelona: UOC, 2002.
- Sandtrock, J.W. Infancia. Madrid: McGraw-Hill, 2003.
- Shaffer, D.R. Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia. Madrid: Thomson, 2000.
- Smith, Ed. i altres. Introducción a la Psicología. Madrid: Thomson, 2003.
- Triadó, C. Psicología evolutiva. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Triadó, C.; Martínez, G.; Villar, F. Psicología del desenvolupament: adolescencia, maduresa i senectud. Barcelona. Edicions UB, 2000.
- Wade, Carole; Tavis, Carol. Psicología. Madrid: Prentice Hall, 2003.

Complementària

- Bettelheim, B. No hay padres perfectos. Barcelona: Crítica, 1988.
- Bornas, X. Desenvolupament de l'autonomia personal. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Goleman, D. Inteligencia emocional. Barcelona: Kairós, 1996.
- Garber, S.; Garber, M.; Spizmen, R. Portarse bien. Barcelona: Medici, 1989.
- Harris, P.L.: Los niños y las emociones. Madrid: Alianza Editorial, 1992.
- Lipman, M. Filosofía a l'escola. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- López, F. (coord). Desarrollo afectivo y social. Madrid: Pirámide, 2001.
- Rogers, C.R. El proceso de convertirse en persona. Barcelona: Paidós, 1972.
- Rodrigo, M.J. i Palacios, J.: Familia y desarrollo humano. Madrid: Alianza Editorial, 1998.
- Tonucci, Francesco Quan els infants diuen prou. Barcelona: Graó, 2004.
- Toro, J. Mitos y errores educativos (castigo, sobreprotección ...). Barcelona: Martínez Roca, 1981.
- Villar, F.; Triadó, C. El estudio del ciclo vital a partir de historias de vida: una propuesta práctica. Barcelona: Publicacions i Edicions de la UB, 2006.
- Triadó, C.; Villar, F. (Eds.) Psicología de la vejez. Madrid: Alianza Editorial, 2006.

Sociologia de l'Educació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Els objectius de l'assignatura són quatre:

1. Significar la sociologia de l'educació com una ciència social descriptiva i interpretativa de la realitat
2. Conèixer la realitat social i analitzar les seves característiques i relacions amb l'educació
3. Reflexionar sobre les diferents atribucions socioeducatives de la institució escolar en relació a d'altres entorns
4. Prendre consciència de les desigualtats en els contextos educatius i conèixer les polítiques en relació a les diferències

Descripció de l'assignatura:

Les característiques de la nostra societat, plural i diversa; el desenvolupament i les diferències nord-sud; l'expressió de la democràcia i els conflictes de valor que genera la convivència, etc., són alguns exemples de problemàtiques del món actual, de tensions que necessiten l'estudi i la reflexió sobre les finalitats de l'educació en la nostra societat i sobre les polítiques educatives que es promouen.

Adquirir algunes habilitats necessàries per a la pràctica reflexiva i prendre consciència que el coneixement i la comprensió crítica de la realitat són necessaris per poder pensar l'acció educativa; i recollir, estructurar i interpretar informació sobre fenòmens socials i educatius, així com estudiar les relacions entre societat i escola són objectius centrals de l'assignatura.

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES:

- Tenir habilitats per a la crítica autocrítica.
- Saber argumentar i justificar les decisions pròpies.
- Saber aplicar els coneixements teòrics a la pràctica.
- Tenir curiositat intel·lectual.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Promoure i col·laborar en accions dins i fora de l'escola, organitzades per famílies, ajuntaments i altres institucions amb incidència en la formació ciutadana.
- Adquirir coneixements sobre l'evolució del pensament, els costums, les creences i els moviments socials i polítics al llarg de la història.
- Relacionar teoria i pràctica amb la realitat de l'aula i el centre.
- Participar en l'activitat docent i aprendre a saber fer, actuant i reflexionant des de la pràctica i sobre la pròpia pràctica.

CONTINGUTS:

1. Des d'on mirem la realitat? Aproximació a la sociologia, conceptes bàsics i perspectives en educació
 1. Sociologia i de la sociologia de l'educació
 2. Entorns de socialització i formació
2. On vivim? Contextos socials, polítiques i reptes educatius
 1. Característiques de les societats del segle XXI
 2. Les dimensions política i ètica de l'educació
3. Per a què eduquem? Funcions i processos de socialització i formació a l'escola i altres entorns educatius
 1. Comunitat i educació
 2. Funcions socials de l'escola
 3. Micropolítica de l'escola: poder, lleis i reformes
4. Com i amb qui eduquem? Educació i ciutadania
 1. Identitats i cultures en la infància, la joventut i les persones adultes
 2. Escola, diferències i desigualtats

AVALUACIÓ:

L'avaluació continuada implica presentar totes les activitats d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura i el pla de treball de cada docent. Així caldrà realitzar els treballs personals i grupals, les lectures, les presentacions etc. que s'aniran detallant en el pla de treball cada setmana o quinze dies. Abans de la realització de cada treball o activitat es detallarà quin percentatge de la nota final representarà la mateixa. En aquesta modalitat, únicament podran optar a la recuperació aquelles persones que no hagin superat, un cop presentades, vàries de les activitats d'avaluació de procés. La recuperació consistirà, precisament, en la repetició d'aquelles activitats no superades i/o no presentades. I per tant, queda clar que no podran optar a la recuperació les persones que no hagin presentat unes mínimes activitats d'avaluació continuada.

El sistema d'avaluació tindrà en compte diversos ítems que s'especificaran en el programa de cada professor/a:

- a) L'assistència i la participació activa a les classes.
- b) Lectura i treball de lectures
- c) Treballs individuals i/o en grup
- d) Altres: prova final, etc.

Caldrà haver superat totes les parts per poder aprovar l'assignatura

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Bonal, Xavier. Sociología de la educación. Una aproximación crítica a las corrientes contemporáneas. Barcelona: Paidós, 1998.
- Carbonell, Jaume. L'escola, entre la utopia i la realitat: 10 lliçons de sociologia de l'educació. Vic: Eumo Editorial, 1994.
- Cardús, Salvador (coord.) La mirada d'un sociòleg. Què és fa, què fa, què diu la sociologia.

Barcelona: Proa/UOC, 1999.
Fernández Enguita, Mariano. (ed.) Sociología de la educación. Barcelona: Ariel, 1999.
Giddens, Anthony. Sociología. Madrid: Alianza, 1991.
Giner, Salvador. Sociología. Barcelona: Península, 1979.

Complementària:

DDAA Una revolución inesperada. Simbolismo y sentido del trabajo de las mujeres. Madrid: Narcea, 2002.
Bauman, Zygmunt. Els reptes de l'educació en la modernitat líquida. Barcelona: Arcàdia, 2007.
Barley, Nigel. L'antropòleg innocent. Notes des d'una cabana de fang. Barcelona: Edicions 62, 2004.
Bianchi, Letizia, Piussi, Anna Maria. Saber que se sabe. Mujeres en la educación. Barcelona: Icaria, 1996
Blanco, Nieves. Mujer y educación. Una perspectiva de género. Málaga: Aljibe, 2007.
Boff, Leonardo. Ética planetaria desde el gran sur. Madrid: Trotta, 2001.
Caballero, Zulma. Aulas de sueños y colores. Barcelona: Octaedro, 2000.
Cortina, Adela. La ètica de la sociedad civil. Madrid: Anaya, 1994.
Connell, Robert. Escuela y justicia social. Madrid: Morata, 1997.
Dewey, John. Democràcia i escola. Vic: Eumo Editorial, 1989.
Freire, Paulo. La naturaleza política de la educación. Cultura, poder y liberación. Barcelona/Madrid: Paidós, 1990.
Garcia, N. Diferentes, desiguales y desconectados. Mapas de la interculturalidad. Barcelona: Gedisa. 2005
Giroux, Henry. Cruzando límites. Trabajadores culturales y políticas educativas. Barcelona: Paidós, 1997.
Illich, Ivan. La sociedad desescolarizada. Barcelona: Barral, 1974.
Kapucinski, Ryszard. Encuentros con el otro. Barcelona: Anagrama, 2007.
Klein, Naomi. No logo. El poder de las marcas. Barcelona: Paidós, 2001.
Jordan, José Antonio (coord.) Multiculturalisme i educació. Barcelona: Proa/
Uocelias, Norbert. La sociedad de los individuos. Barcelona: Península, 2000.
Mernissi, Fatima. L'harem occidental. Barcelona: Edicions 62, 2001.
Morin, Edgar. Els 7 coneixements necessaris per a l'educació del futur. Barcelona: Centre Unesco Catalunya, 2000.
Sau, Victoria. Diccionario ideológico feminista. Barcelona: Icaria, 1990.
Subirats, Joan (coord.) Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals. Barcelona: Mediterrània, 2003
Subirats, Joan. Educació i govern local. La importància del territori i de la comunitat en el paper de l'escola. Barcelona: CEAC 2001
Varela, Julia; Álvarez-Uría, Fernando. Arqueología de la escuela. Madrid: La Piqueta. 1991.

ASSIGNATURES DE SEGON CURS

Escola Infantil. Aula 0-3

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'enfocament de l'assignatura cerca aportar als estudiants un coneixement fonamentalment pràctic. Amb diferents suports i metodologies es presentaran els processos relacionats amb l'organització, la planificació de les aules i les actituds educatives dels professionals de l'etapa 0-3. Els continguts de l'assignatura s'adrecen a l'anàlisi de la realitat de l'escola bressol i de la intervenció educativa.

Atesa la necessitat en l'etapa d'educació infantil, alguns temes es tractaran transversalment. Les assignatures Aula 0-3 i Aula 3-6 han estat concebudes, doncs, a partir de la mateixa òptica.

Objectius

Assolir una representació significativa de les particularitats de l'escola bressol i reconèixer la primera infància com una etapa de desenvolupament bàsic i amb valor educatiu propi.

Promoure i facilitar els aprenentatges en la primera infantesa des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, socioafectiva, psicomotora en el marc d'una relació estreta entre família i escola.

Valorar la importància de l'estabilitat i l'harmonia en les rutines relacionades amb el descans, l'alimentació i la higiene per garantir un desenvolupament integral saludable.

Aplicar els coneixements adquirits per saber atendre les necessitats educatives dels infants de l'escola bressol.

Adquirir habilitats cooperatives i comunicatives.

CONTINGUTS:

1. Conceptes introductoris bàsics
2.
 - Models d'atenció a la primera infantesa.
 - Relacions família i escola.
3. L'entrada a l'escola bressol
 - Període d'adaptació
 - Les primeres relacions amb els iguals
4. La vida quotidiana a la llar d'infants
 - Descans
 - Alimentació
 - Higiene
 - Entrades i sortides
5. Organització de l'ambient educatiu
 - Temps

- Espais
- Materials
- Agrupament de l'alumnat
- 6. Activitats específiques de la llar d'infants. El joc.
 - Jocs cara a cara
 - Activitats de descoberta del propi cos
 - El joc exploratori
 - El joc simbòlic
- 7. El paper del mestre
 - Organització i planificació de l'aula en el context del centre
 - Comunicació amb les famílies
 - Observar i documentar
 - El treball en equip
 - La formació continuada
- 8. Salut i escola
 - 1. La salut
 - Conceptes
 - Factors que influeixen en la salut
 - Alimentació i nutrició
 - Conceptes
 - Necessitats nutritives dels infants
 - Diferents tipus d'aliments
 - La lactància, tipus i tècniques
 - Introducció aliments sòlids
 - Alimentació en els primers anys de la vida
 - 1. Malalties transmissibles
 - Conceptes
 - Les principals malalties transmissibles a l'edat infantil
 - Formes de contagi
 - Prevenició i control de les malalties transmissibles
 - Les vacunes
 - 2. Vacunacions sistemàtiques

AVALUACIÓ:

El pes de cada una de les activitats d'avaluació és el següent:

- Prova escrita 25%
- Treball individual 25%
- Treball de grup 25%
- Seguiment de les activitats del Pla de Treball 25%

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Antón, M. (coord.) Planificar la etapa 0-6. Barcelona: Graó, 2007.
- Bassedas, E.; Huguet, T. i Solé, I. Aprender y enseñar en educación infantil. Barcelona: Graó, 2006.
- Benlloch, M.; Feu, M.T.; Sellarès, R. Com fer escola de tots i per a tots. Barcelona: Rosa Sensat, 2002. Col. Temes d'infància, n. 41.
- Escuelas Infantiles de Reggio Emilia. La inteligencia se construye usándola. Madrid: Morata. 1995.
- Falk, J. Educar el tres primers anys. Barcelona: Rosa Sensat, 1991.
- Fortunati, A. La educación de los niños como proyecto de la comunidad. Barcelona: Octaedro, 2006.
- Goldschmied, E. Educar l'infant a l'escola bressol. Barcelona: Rosa Sensat, 1998.
- Goldschmied, E.; Jackson, S. La educación infantil de 0 a 3 años. Madrid: Morata, 2000.
- Jimenez, N.; Molina, L. La escuela infantil. Lugar de acción i participaci3n. Barcelona: Laie, 1989.
- Òdena, O. L'infant a l'escola bressol. Barcelona: Rosa Sensat, 1987.
- Silzberger-Wintenberg, I.; Henry, G.; Osborne, E. L'experiència emocional d'ensenyar i aprendre. Barcelona: Rosa Sensat / Edicions 62, 1989.

Evolució de l'Educació Contemporània

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'estudi de l'evolució de l'educació contemporània ens aporta una millor comprensió del present i un conjunt d'elements de reflexió de cara a afrontar la nostra tasca en l'àmbit de l'educació infantil i/o primària. Després d'analitzar els principals elements que conformen el mapa de l'educació contemporània i d'apropar-se a les idees i experiències educatives d'alguns dels pedagogs i pedagogues més rellevants de l'època contemporània, els continguts de l'assignatura revisaran les principals línies de l'evolució de l'educació a Catalunya durant el segle XX.

Objectius

- Anалitzar els corrents pedagògics contemporanis més rellevants.
- Conèixer els plantejaments i les propostes educatives dels pedagogs i pensadors més rellevants de l'època contemporània.
- Conèixer la tipologia de les institucions educatives, els objectius i finalitats i la seva organització a partir del coneixement de la seva evolució al llarg de l'època contemporània.
- Conèixer l'evolució dels diferents àmbits de l'educació a Catalunya al llarg del segle XX.
- Dominar estratègies de comprensió de textos pedagògics escrits i documents visuals, captar-ne el significat i saber-los llegir i aplicar en el context actual.
- Desenvolupar estratègies de recerca d'informació i documentació, construir coneixements i saber comunicar-los de forma oral i escrita.

CONTINGUTS:

1. Introducció: El mapa de l'educació contemporània

1. Del progrés i el somni il·lustrat a la crisi de la modernitat: processos de construcció i processos de ruptura.
2. L'escola com a possibilitat de ciutadania: raons i finalitats d'una escolarització estesa a tota la població.
3. De l'escola a la ciutat educativa: l'educació per a tothom i l'educació al llarg de la vida.

2. Pedagogies i pràctiques educatives contemporànies

1. Antecedents: Panorama cronològic dels moviments de l'època contemporània
2. Educació i llibertat

L'antecedent del naturalisme i de l'idealisme alemany. Ferrer i Guàrdia i l'Escola Moderna. Ellen Key i l'educació en el segle de l'infant. A.S. Neill i l'experiència de Summerhill. John Holt i el moviment de l'escola a casa. Rudolf Steiner i les escoles Waldorf. Una experiència actual: Cooperatives d'ensenyament.

1. Educació i dimensió social

L'antecedent del romanticisme pestalozzià i el pensament social de Natorp. Makarenko, la col·lectivitat i el treball. Antonio Sérgio i la funció social de l'educació. Amadou Hampaté Bâ i la tradició oral en educació. Una experiència actual: Aprenentatge - servei.

1. Educació i participació

L'antecedent de les polítiques liberals del segle XIX. John Dewey i l'educació democràtica. Adolphe Ferrière, l'escola activa i l'autonomia dels escolars. La participació segons Maria Zambrano. Una experiència actual: Les comunitats d'aprenentatge.

1. Educació i aprenentatges escolars.

L'antecedent del pensament positivista. Maria Montessori i la pedagogia científica. Decroly i els centres d'interès. Piaget i la construcció del coneixement en l'infant. L. Stenhouse i l'ensenyament com a procés d'investigació. Kilpatrick i la metodologia de projectes. Una experiència actual: Els projectes d'innovació.

1. Educació i igualtat d'oportunitats

L'antecedent de les propostes de polítiques socials del segle XIX. Paulo Freire i l'educació alliberadora. Lorenzo Milani i la pedagogia de Barbiana. Philippe Meirieu i la pedagogia diferenciada. Una experiència actual: Educació per al desenvolupament.

1. Educació i art

L'antecedent del romanticisme. Howard Gardner i les intel·ligències múltiples. Loris Malaguzzi i els llenguatges dels infants. Maxine Greene i la formació a través de l'art. Una experiència actual: Els museus d'infants.

1. L'evolució de l'educació a Catalunya al segle XX

1. isió panoràmica del segle XX
2. L'anarquisme i l'educació. Les escoles racionalistes.
3. El moviment de l'Escola Nova a Catalunya: de la Mancomunitat a la Segona República. L'educació en temps de guerra. El CENU.
4. El franquisme i l'educació. L'exili dels mestres. La renovació pedagògica durant el franquisme.
5. L'educació en l'etapa democràtica. L'evolució de l'escola rural.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

Activitats de classe i de treball personal: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); preparació de col·loquis en petit grup; debats col·lectius, etc. Es tracta d'activitats que es realitzaran o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del quadrimestre.

Entrevistes individuals d'avaluació: tutories individuals sobre el temari i les activitats de classe i treball personal i sobre la realització del treball individual escrit.

Reunions grupals d'avaluació: tutories i reunions de grup sobre l'orientació i el seguiment del treball de preparació de l'exposició oral.

Avaluació de resultats

L'avaluació dels resultats de l'assignatura es farà a partir dels següents elements

Treball en grup: exposició oral a classe Estudi sobre un educador/a i anàlisi d'una institució o experiència educativa del segle XX a Catalunya. Preparació d'una exposició oral a la classe tot seguint les orientacions que es donaran a l'inici del semestre.

Treball individual a partir de la lectura d'un llibre

Redacció d'un assaig a partir de la lectura d'un llibre que es podrà escollir entre els que es proposin a l'inici del semestre. Durant els primers dies de classe es donaran orientacions i es presentaran els llibres que es podran escollir per a la realització d'aquest treball.

Prova escrita: La prova escrita tindrà dues parts i s'haurà de realitzar sense consultar materials ni apunts:

1. Desenvolupament per escrit d'un tema escollir entre dues opcions.
2. Resposta de cinc qüestions concretes sobre aspectes del programa o textos dels pedagogs estudiats.

L'assignatura té una única convocatòria oficial. La nota final de l'assignatura es calcula a partir de la ponderació dels següents aspectes:

Activitats de classe i treball personal.....	2
Treball de grup: exposició oral.....	2
Treball individual: lectura i comentari d'un llibre...	3
Prova escrita:	3
Total	10

La suma només es farà quan els quatre apartats estiguin superats satisfactòriament. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el semestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

- Ferrer i Guàrdia, Francesc (1990) L'Escola Moderna: explicació pòstuma i abast de l'ensenyament racionalista. Vic: Eumo Editorial
- Ferrer i Guàrdia, Francesc (1977) La Escuela Moderna. Bilbao: Zero
- Key, Ellen (1907) Amor y matrimonio. Barcelona: Imprenta de Henrich i Ca.
- Key, Ellen (1906) El siglo de los niños: estudios. Barcelona: Imprenta de Henrich i Ca.
- Neill, Alexander Sutherland (1986) Summerhill. Vic: Eumo Editorial
- Neill, Alexander Sutherland (1994) El nuevo Summerhill. Mèxic: Fondo de Cultura Económica
- Neill, Alexander Sutherland (1978) Maestros problema y los problemas del maestro. México: Editores Mexicanos Unidos
- Neill, Alexander Sutherland (1978) Corazones, no sólo cabezas en la escuela. Mèxic: Editores Mexicanos Unidos
- Neill, Alexander Sutherland (1963) Summerhill: un punto de vista radical sobre la educación de los niños. Mèxic: Fondo de Cultura Económica
- Holt, John Caldwell (1977) El fracaso de la escuela. Madrid: Alianza
- Steiner, Rudolf (2006) Fundamentos de la educación Waldorf: II Metodología y didáctica: Ciclo de catorce conferencias pronunciadas del 21 de agosto al 5 de septiembre de 1919 con motivo de la fundación. Madrid: Rudolf Steiner
- Steiner, Rudolf (2000) Fundamentos de la educación Waldorf: I El estudio del hombre como base de la pedagogía: Ciclo de catorce conferencias pronunciadas del 21 de agosto al 5 de

septiembre de 1919 con motivo de la fundación. Madrid: Rudolf Steiner / Buenos Aires: Antroposófica

Steiner, Rudolf (1992) Curso de pedagogía para jóvenes: las fuerzas espirituales activas en la convivencia de las generaciones. Madrid: Rudolf Steiner

Steiner, Rudolf (1991) La educación del niño: desde el punto de vista de la antroposofía. Metodología de la enseñanza: y las condiciones vitales de la educación. Madrid: Rudolf Steiner

Steiner, Rudolf (1986) La Filosofía de la libertad: fundamentos de una concepción moderna del mundo: resultados de una observación introspectiva según el método de las ciencias naturales. Madrid: Rudolf Steiner

Caivano, Fabricio (1981) Antón Makarenko: Una antología. Madrid: Nuestra Cultura

Makarenko, Antón Semenovich (2006) Poema pedagògic. Vic: Eumo Editorial

Makarenko, Antón Semenovich (1978) La educación infantil. Madrid: Nuestra Cultura

Makarenko, Antón Semenovich (1977) Banderas en las torres. Barcelona: Planeta

Sérgio, António (1980) Obras Completas. Ensaïos. Tomo I. Lisboa: Livraria Sá da Costa

Bâ, Amadou Hampaté (1994) "La Tradition vivante" Dire n. 21, p. 4-14

Dewey, John (1964) John Dewey on Education: selected writings. Chicago: The University of Chicago Press.

Dewey, John (2004) Experiencia y educación. Madrid: Biblioteca Nueva

Dewey, John (1985) Democràcia i escola. Vic: Eumo Editorial

Dewey, John (1975) Moral. Principles on Education. Carbondale: Southern Illinois University Press / London: Feffer & Simons

Dewey, John (1967) El niño y el programa escolar. Buenos Aires: Losada

Dewey, John (1956) The Child and the curriculum and the School and Society. Chicago: The University of Chicago Press

Ferrière, Adolphe (1997) L'autonomia dels escolars: l'art de formar ciutadans per a la nació i per a la humanitat. Vic: Eumo Editorial

Ferrière, Adolphe (1971) La escuela activa. Madrid: Studium

Zambrano, María (1987) María Zambrano: antología, selección de textos Suplementos revista de documentación científica de la cultura. Barcelona: Anthropos, 1987-1994 1130-2089 Nº 2, marzo-abril

Zambrano, María (1996) Horizonte del liberalismo. Madrid: Morata

Zambrano, María (1988) Persona y democracia: la historia sacrificial. Barcelona: Anthropos

Zambrano, María (1986) Claros del Bosque. Barcelona: Seix Barral

Montessori, María (1987) La descubierta de l'Infant. Vic: Eumo Editorial

Decroly, Ovide (1987) La funció globalitzadora i altres escrits. Vic: Eumo Editorial

Piaget, Jean (1990) Escrits pera educadors. Vic: Eumo Editorial

Piaget, Jean (1983) Aprendizaje y memoria. Barcelona- Buenos Aires: Paidós

Piaget, Jean (1974) On va l'educació, Barcelona: Teide

Piaget, Jean (1969) Psicología i pedagogia. Barcelona: Ariel

Stenhouse, Lawrence (1987) La investigación como base de la enseñanza. Madrid: Morata

Sthenhouse, Lawrence (1984) Investigación y desarrollo del currículum. Madrid: Morata

Kilpatrick, William Heard, et. al. (1946) Filosofía de la educación. Buenos Aires: Losada

Kilpatrick, William Heard, et. al. (1968) La Función social, cultural y docente de la escuela. Buenos Aires: Losada

Freire, Paulo (1997) A la sombra de este árbol. Esplugues de llobregat: El Roure

Freire, Paulo (1989) Alfabetización: lectura de la palabra y lectura de la realidad. Barcelona: Paidós / Madrid: MEC

Freire, Paulo (1987) L'educació com a pràctica de la llibertat i altres escrits. Vic: Eumo Editorial

Freire, Paulo (1978) Educación liberadora. Bilbao: Zaro

Freire, Paulo (1976) Educación y cambio. Buenos Aires: Búsqueda

Freire, Paulo (1977) Fundamentos revolucionarios de pedagogía popular. Buenos Aires: Editor 940

Freire, Paulo (1984) La importancia de leer y el proceso de liberación. Madrid: Siglo XXI

Freire, Paulo (1990) La naturaleza política de la educación: cultura, poder y liberación. Barcelona: Paidós / Madrid: MEC

Freire, Paulo (1997) Pedagogía del oprimido. Madrid: Siglo XXI

Scuola di Barbiana (1998) Carta a una maestra. Vic: Eumo Editorial

Meirieu, Philippe (2009) Aprender sí, pero ¿cómo? Barcelona: Octaedro

Meirieu, Philippe (2007) El món no és cap joguina. Barcelona: Graó

Meirieu, Philippe (1998) Frankenstein educador. Barcelona: Laertes

Meirieu, Philippe (1997) La Escuela, modo de empleo de los "métodos activos" a la pedagogía diferenciada. Barcelona: Octaedro

Gardner, Howard (2005) Las cinco mentes del futuro: un ensayo educativo. Barcelona: Paidós

Gardner, Howard (2000) La educación de la mente y el conocimiento de las disciplinas: lo que los estudiantes deberían comprender. Barcelona: Paidós

Gardner, Howard (1994) Educación artística y desarrollo humano. Barcelona: Paidós

Reggio Emilia (2005) De viatge amb els drets de les nenes i dels nens. Barcelona: Rosa Sensat

Malaguzzi, Loris (1996) Malaguzzi i l'educació infantil a Reggio Emilia. Barcelona: Rosa Sensat

Greene, Maxine (2005) Liberar la imaginación: ensayos sobre educación, arte y cambio social. Barcelona: Graó

Greene, Maxine (1978) Landscapes of Learning. New York: Teachers College Press

Família, Escola i Entorn

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Els canvis en la societat, les famílies i els centres escolars reclamen una nova perspectiva educativa més vinculada a propostes globals on tot educa i cal tot un poble per educar un infant. En els darrers anys, moltes escoles estan intentant dur a la pràctica un model de centre obert i participatiu que tingui en compte les famílies, l'entorn, la comunitat, el territori. En aquesta assignatura es presentaran els fonaments teòrics que sustenten aquesta perspectiva educativa, així com els projectes i experiències pràctiques que permeten extreure pistes del treball educatiu compartit de l'escola amb les famílies i l'entorn.

CONTINGUTS:

1. L'univers educatiu i la seva articulació
 1. L'educació al llarg de la vida.
 2. Les tipologies d'institucions i espais educatius
 3. Treball i aprenentatge en xarxa: un canvi cultural i educatiu
2. Escola i famílies
 1. Les famílies i l'educació. Transformacions contemporànies: història i sociologia de la diversitat familiar

Funcions i pràctiques educatives familiars

1. Estils educatius: models, tipologies i debats
2. Marc legal

Objectius de la interacció escola - famílies

1. Comunicació escola famílies institucional
 2. Comunicació escola famílies en l'espai de tutoria
 3. L'entrevista
 4. La formació de pares i mares
1. Escola i entorn
 1. Fonaments: la societat desescolaritzada i tot educa
 2. Ciutat Educadora i Projectes Educatius de Ciutat
 3. Plans Educatius d'Entorn
 4. Ciutat dels infants
 5. Comunitats d'Aprenentatge
 6. Altres projectes educatius: Plans Comunitaris, Plans de Barris, Participació ciutadana

AVALUACIÓ:

L'avaluació continuada implica presentar totes les activitats d'avaluació d'acord amb les orientacions facilitades en el programa de l'assignatura i el pla de treball de cada docent. Així caldrà realitzar els treballs personals i grupals, les lectures, les presentacions etc. que s'aniran detallant en el pla de treball cada setmana o quinze dies. Abans de la realització de cada treball o activitat es detallarà quin percentatge de la nota final representarà la mateixa. En aquesta modalitat, únicament podran optar a la recuperació aquelles persones que no hagin superat, un cop presentades, diverses de les activitats d'avaluació de procés. La recuperació consistirà, precisament, en la repetició d'aquelles activitats no superades i/o no presentades. I per tant, queda clar que no podran optar a la recuperació les persones que no hagin presentat unes mínimes activitats d'avaluació continuada.

El sistema d'avaluació tindrà en compte diversos ítems que s'especificaran en el programa de cada professor/a:

- a) L'assistència i la participació activa a les classes.
- b) Lectura i treball de lectures
- c) Treballs individuals i en grup
- d) Altres

Caldrà haver superat totes les parts per poder aprovar l'assignatura

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica:

- Albaigés, B.; Selva, M.; Baya, M. (2008) Infants, família, escola i entorn. Claus per a un temps educatiu compartit. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
<http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/489.pdf>
- Alonso-Taoia, J. (2005). Motivar en la escuela, motivar en la familia. Madrid: Morata.
- Apple M.W; Beane J.A. (1997) Escuelas democráticas. Madrid: Morata.
- Arranz, E. (Eds.) (2004). Familia y desarrollo psicológico. Madrid: Pearson.
- Bauman, Z. (2005) Amor líquido. Barcelona: Paidós.
- Beck-Gernsheim, E. (2003). La reinención de la familia: en busca de nuevas formas de convivencia. Barcelona: Paidós.
- Besalú, Xavier; VILA, I. (2001) La buena educación. Libertad e igualdad en la escuela del s XXI. Madrid: Libros de la caratata – MEC.
- Bernstein, B. (1998). Pedagogia, control simbólico e identidad. Madrid: Morata.
- Bisquerra, R. (2002). La práctica de la orientación y la tutoría. Barcelona: CISS-Praxis
- Comellas, M.J. (2009) Família i escola: compartir l'educació. Barcelona: Graó.
- Connell, Robert. Escuela y justicia social. Madrid: Morata, 1997.
- Dewey, John. Democràcia i escola. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Elzo, J (2008) Models educatius familiars a Catalunya. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
<http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/504.pdf>
- FAPAC (2002). Eduquem més enllà de l'horari lectiu. Qualitat, coresponsabilitat i equitat en els menjadors escolars, les vacances i les activitats extraescolars. Barcelona: FAPAC i Fundació Catalana de l'Esplai.
- Garreta, J. (Edit.) (2007). La relación familia-escuela. Lleida: Universitat de Lleida.
- Garreta, J. (2008). La participación de las familias en la escuela pública. Las Asociaciones de Padres y Madres de Alumnos. Madrid: CEAPA-CIDE.

http://www.fundacion-sm.com/ArchivosColegios/fundacionSM/Archivos/2007%202008/publicaciones/La%20relacin%20familia_escuela.pdf

- Golombok, Susan (cop. 2006). Models de família : què és el que compta de debò?. Barcelona: Graó.
- Gómez Granel, C. et al (2004) Infància, famílies i canvi social a Catalunya. Barcelona: CIIMU. www.ciimu.org
- Gordó, G (2009) Centros educativos: islas o nodos. Graó. Barcelona.
- Hakim, C. (2005). Modelos de familia en las sociedades modernas. Ideales y realidades, Madrid: CIS.
- Holt, J (1972) El fracaso de la escuela. Madrid: Alianza.
- Illich, Ivan. (1974) La sociedad desescolarizada. Barcelona: Barral.
- Musitu, G.; Cava, M.J. (2001). La familia y la educación. Barcelona: Octaedro.
- Nardone, G. (2003) Modelos de familia. Barcelona: Paidós.
- Nardone G.; Ffioenza, A. (2001) La terapia breve en los contextos educativo. Barcelona: Herder.
- Polaino, A. (2004). Familia y autoestima. Barcelona: Ariel.
- Postman, Neil. (1990) La desaparició de la infantesa. Vic: Eumo Editorial.
- Pourtois, J.P; Desmet, H. (2000) Le parent éducateur. París: PUF.
- Puig, J.M. (2007) Aprentatge servei. Barcelona: Graó.
- Rodrigo, M.J.; Palacios, J. (2003). Familia y desarrollo humano. Madrid: Alianza.
- Subirats, Joan (coord.). Més enllà de l'escola. Transformacions socials i noves dinàmiques educatives i professionals. Barcelona: Mediterrània, 2003
- Subirats, Joan; Albaigés, Bernat (2006). Educació i Comunitat. Reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents. (Finestra oberta). Barcelona: Fundació Bofill.
- Torrubia, R. (coord.) et al. Família i educació a Catalunya. Fundació Jaume Bofill. Barcelona. <http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/publicacions/496.pdf>
- Traveset, M. (2007) La pedagogía sistémica. Fundamentos y práctica. Barcelona: Graó.
- Valls, R.; Puigverd, L.; Duque, E. (2008) "Gender Violence amongst teenagers: socialization and prevention". Violence Against Women, Vol. 14, No. 7, p. 759-785.
- Varela, Julia. Álvarez-Uria, Fernando. Arqueología de la escuela. Madrid: La Piqueta. 1991.
- Vila, I.; Casares, R. (2009) Educación y sociedad: una perspectiva sobre las relaciones entre escuela y entorno social. Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona: Horsori.

Monogràfics de revistes

- "Cultura familiar y cultura escolar". Cuadernos de Pedagogía 239. 1995.
- "Relació amb les famílies". Guix 296-297. Juliol – agost 2003.
- "Temps de responsabilitats compartides" Perspectiva Escolar 272. Febrer 2003.
- "Familia y escuela". Cuadernos de Pedagogía 378. Abril 2008
- "Treball i aprenentatge en xarxa" Guix 356-357
- "Plans Educatius d'Entorn" Cuadernos de Pedagogía 375

Fonaments i Estratègies d'Atenció a la Diversitat

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura té els següents objectius:

- Proporcionar el coneixements bàsics per a analitzar, interpretar i valorar les realitats actuals en l'atenció a la diversitat de l'alumnat en els entorns escolars i educatius en general.
- Aportar elements per a la reflexió crítica entorn els processos d'atenció a l'alumnat en el marc educatiu actual i en el d'una escola inclusiva.
- Proporcionar els coneixements i destreses fonamentals per organitzar i planificar i desenvolupar l'activitat professional en el context una escola oberta a la diversitat de tot l'alumnat

CONTINGUTS:

Atenció a la diversitat en els àmbits escolars i educatius: aspectes generals

- Conceptes bàsics.
- Principals paradigmes en l'àmbit internacional.
- Inclusió escolar: els seus fonaments.
- Polítiques educatives, diversitat i inclusió. Recomanacions d'organismes internacionals.

Enfocaments i fonts bàsiques d'organització multidimensional de l'atenció a la diversitat en entorns generals normals

- El Disseny Universal de l'Aprenentatge i de la Instrucció
- L'Ensenyament Multinivell

Pràctiques educatives en aules inclusives

- Aportacions des d'enfocaments multidimensionals
- Evidències en estudis internacionals
- Identificació de necessitats: el què i el per a què
- Suports individualitzats,
- Comunicació a l'aula
- Gestió de l'aula
- Treball cooperatiu
- Ajuts tècnics
- Planificació per a tots i totes
- Planificació individualitzada

Atenció a la diversitat en el marc escolar català i espanyol

- Atenció a la diversitat. Polítiques i regulacions normatives
- Organització de l'atenció a la diversitat en serveis de sector
- Provisió i finançament de serveis i suports
- Mesures en sectors: Plans Educatius d'entorn

La comunitat educativa. Xarxa de suports naturals

Organització en atenció a la diversitat en centres escolars

Dispositius didàctics i organitzatius d'atenció a la diversitat

Planificació de l'atenció a la diversitat en els centres.

Planificació a les aules

Planificació individualitzada

Aplicacions d'enfocaments multidimensionals en el nostres contextos escolars: Plans per a tothom i individualitzats.

Processos d'escolarització de l'alumnat

L'alumnat amb necessitats educatives específiques i especials a Catalunya i l'Estat espanyol

Discapacitat: principals conceptes

Els alumnes que tenen necessitats educatives especials.

Els alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides.

AVALUACIÓ:

Els alumnes seran avaluats a partir dels següents elements d'avaluació continuada:

Un examen al final del semestre (50%)

Un treball en grup (20%)

Activitats individuals (30%)

Per aprovar l'assignatura els estudiants hauran d'haver superat tots aquests element d'avaluació.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

Booth, T.; Ainscow, M.(2002). Index For Inclusion Developing Learning and Participation in Schools. CSIE, UK.

Collicott, J. (2000). Posar en pràctica l'ensenyament multinivell: estratègies per als mestres. Suports Revista Catalana d'Educació Inclusiva. Vol. 4, núm. 1, p. 87-100.

Echeita, G. (2006). Les Politiques Educatives envers l'alumnat amb necessitats educatives especials. Ente la complaença i la necesitat d'un canvi radical en la perspectiva.: Suports, Revista Catalana d'Educació Inclusiva. Vol. 10 Núm. p. 11 15.

European Agency for Development in Special Needs Education (2003). Educación inclusiva y prácticas eficaces en el aula. Denmark: EADSNE.

Giné, C. (2006). Reflexions sobre l'educació dels alumnes amb necessitats educatives especials: una anàlisi de la situació actual i de les perspectives de futur: Suports, Revista Catalana d'Educació Inclusiva. Vol. 10 Núm. p 21 24.

Huguet, T. (2006). Aprendre junts a l'aula. Una proposta inclusiva. Barcelona: Graó.

Pujolàs, P. (2002). Aprendre junts alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Vic: Eumo Editorial.

Pujolàs, P. (2008). 9 ideas clave. El aprendizaje cooperativo. Barcelona: Graó.

Ruiz, R. (2008) Plans Múltiples i personalitzats per a l'aula inclusiva. Vic: Eumo Editorial.

UNESCO (2001). Understanding and responding to Children's Needs in Inclusive Classrooms. A Guide for Teachers. París: UNESCO.

Complementària

Bryson, J. (2003). Universal Instructional Design in Postsecondary Settings. An implementation guide. Learning Opportunities Task Force. Richmond Hill. Recuperat el 10 de març de 2007, de: <http://www.loft.ca>

Bursgtahler, S.H.; Cory R. (2008). Universal Design in Higher Education. From Principles to Practice. Cambridge MA: Harvard Education Press.

Collicott, J. (1991). Implementing Multilevel Instruction: Strategies for Classrooms Teachers. Dins: Porter, G. i Richler, D. Changing Canadian Schools: Perspectives on Inclusion and Disability. Toronto: The Allen Roeher Institute, p. 9-34.

European Agency for Development in Special Needs Education (2005b). Principios fundamentales de la educación de Necesidades Especiales. Recomendaciones para responsables políticos. Denmark: EADSNE.

Farrell, P.; Ainscow, M (2002). Making Special Education Inclusive. London: David Fulton Publishers.

Palmer. J. (2003). Universal Instructional Design Implementation Guide. Teaching Support Services. LOTF, Government of Ontario

Rose, D.; Meyer, A. (2002). Teaching Every Student in the Digital Age: Universal Design for Learning. Alexandria, VA: ASCD.

Ruiz, R. (2008). Plans múltiples i personalitzats per a l'aula inclusiva. Vic: Eumo Editorial.

Spooner, F.; Baker, J.N.; Harris, A.A.; Ahlgim-Delzell, L.; Browder, D.M., (2007). Effects of Training in Universal Design for Learning on Lesson Plan Development. Remedial and Special Education, Vol. 28, No 2, (2007), 108-116.

Pràctiques I. (Seminari i estada a l'escola)

Crèdits: 8.00

Psicologia de l'Educació

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

Psicologia de l'Educació és una assignatura de formació bàsica del Grau en Mestre que pretén proporcionar als estudiants coneixements sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge i quines són les variables psicològiques que hi influeixen, amb l'objectiu de poder planificar, analitzar i millorar els processos d'ensenyament-aprenentatge en el seu àmbit professional.

Objectius

Adquirir una representació significativa i funcional dels coneixements psicològics per afavorir el seu ús en la pràctica educativa.

Assolir un marc de referència psicològic integrador, basat en les teories constructivistes d'orientació sociocultural, que permeti una aproximació fonamentada a l'anàlisi de la pràctica educativa, en general, i a l'anàlisi del procés d'ensenyament-aprenentatge escolar, en particular.

Conceptualitzar les diferències individuals basant-se en les teories psicològiques de referència i explicar els factors que intervenen en l'adequació de l'ensenyança a les característiques individuals dels alumnes.

Aplicar el coneixement psicoeducatiu per analitzar i comprendre els processos d'ensenyament - aprenentatge en contextos escolars concrets.

Adquirir i practicar una metodologia de treball i d'estudi pròpia de l'aprenentatge significatiu, progressivament autoregulat i autònom.

Adquirir les competències necessàries per utilitzar una metodologia d'anàlisi de casos i de resolució de problemes característics dels contextos de pràctica educativa escolar.

Adquirir les competències necessàries per portar a terme un treball en equip col·laboratiu.

Mostrar actituds favorables a la regulació i control autònom de l'aprenentatge i a la col·laboració responsable entre companys i tendir a promoure de manera sistemàtica la millora de l'aprenentatge personal i en equip.

CONTINGUTS:

Bloc I. Els processos d'ensenyament-aprenentatge a l'aula

Tema 1. Elements per a una caracterització constructivista dels processos d'ensenyament i aprenentatge

Tema 2. Ensenyament i assistència a la Zona de Desenvolupament Proper.

Tema 3. Interacció professoralumne i mecanismes d'influència educativa.

Tema 4. Interacció entre alumnes i aprenentatge escolar.

Bloc II. Els components cognitius en l'aprenentatge escolar i la influència educativa

Tema 5. Influència educativa i components cognitius implicats en l'aprenentatge escolar. El procés de construcció de coneixement a l'escola. Els coneixements previs: organització i funcionalitat.

L'atribució de significat a l'aprenentatge. Condicions per afavorir l'aprenentatge escolar.

Aprenentatge i modificació de coneixements.

Bloc III. Els components motivacionals, afectius i relacionals en l'aprenentatge escolar i la influència educativa

Tema 6. Autoconcepte, autoestima i sistema del jo. Motivació, metes i estratègies motivadores per facilitar l'aprenentatge escolar. Les característiques motivacionals de l'alumne. Motivació i enfocaments de l'aprenentatge escolar. Intervenció educativa i motivació.

Tema 7. Representacions, atribucions i expectatives mútues en l'aprenentatge escolar. Implicacions de la representació d'un mateix i l'autoestima en l'aprenentatge escolar. Els patrons atribucionals i les expectatives de professors i alumnes en el procés i resultats de l'aprenentatge escolar. Intervenció educativa i components afectius i relacionals de l'aprenentatge escolar.

AVALUACIÓ:

Avaluació de procés

Treball individual

Treball en grup

Assistència i participació a classe

Avaluació de resultats

Prova escrita o oral al final de l'assignatura

El pes de cada una de les activitats d'avaluació és el següent:

Prova escrita o oral 50%

Treball individual 20%

Treball de grup 30%

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cada un dels apartats. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels apartats no superats dins el semestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura queda pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Ausubel, D.; Novak, J.; Hanesian, H. (1989) Psicología educativa un punto de vista cognoscitivo. Mèxic: Trillas.

Bach, E. i Darder, P. (2003). Sedueix-te per seduir. Barcelona: Edicions 62.

Coll, C.; Martín, E.; Mauri, T.; Miras, M.; Onrubia, J.; Solé, I.; Zabala, A. (1993). El constructivismo en el aula. Barcelona: Graó.

Coll, C.; Palacios, J.; Marchesi, A. (Comp.). (2001). Desarrollo psicológico y educación: Vol. II. Psicología de la educación escolar. Madrid: Alianza.

Gardner, H. (1993). La mente no escolarizada. Cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas. Barcelona: Paidós.

Henson, K.; Eller, B. (2000) Psicología educativa para la enseñanza eficaz. Mèxic: International Thomson.

Mercer, N. (2001). Palabras y mentes. Cómo usamos el lenguaje para pensar juntos. Barcelona: Paidós.

Bruning, R.H.; Schraw, G.J.; Ronning, R.R. (2007). Psicología cognitiva e instrucción. Madrid: Alianza.

Carpena, A. (2001) Educació socioemocional a primària. Materials pràctics i de reflexió. Vic: Eumo Editorial.

Delval, J. (2000). Aprender en la vida y en la escuela. Madrid: Morata.

Harris, P. L. (1992). Los niños y las emociones. Madrid: Alianza.
Martín, E.; Coll, C. (2003). Aprender contenidos, desarrollar capacidades: intenciones educativas y planificación de la enseñanza. Barcelona: Edebé.
Pozo, J.I.; Postigo, Y. (2000). Los procedimientos como contenidos escolares. Barcelona: Edebé.
Salmurri, F. (2005) Llibertat emocional. Barcelona: La Magrana.

Psicologia de la Primera Infància. 0-6 anys

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén que l'estudiant conegui els processos de desenvolupament/aprenentatge que tenen lloc en la primera infància i que consideri la relació d'aquests amb el fet educatiu.

Paral·lelament es proposa una comprensió del nen com a subjecte actiu, protagonista del seu desenvolupament, que construeix els seus propis coneixements a partir de la interacció social en activitats conjuntes.

També es posa èmfasi en l'adquisició de les competències necessàries per portar a terme un treball en equip amb els companys com a condició necessària per a la millora de la pròpia activitat professional, tot compartint sabers i experiències i apropar-se als diferents continguts del programa participant activament i de manera col·laborativa en el grup de treball.

CONTINGUTS:

1. La psicologia del desenvolupament
 - 1.1 models psicològics més rellevants
 - 1.2 perspectives teòriques en psicologia evolutiva
2. Els processos de desenvolupament i aprenentatge en l'infància; socio-emocionals, cognitius, comunicatius, psicomotors.
 - 2.1 el nou nat
 - 2.2 processos socioemocionals
 - 2.3 processos psicomotors
 - 2.4 comunicació-llenguatge
 - 2.5 processos cognitius
3. Els contextos de desenvolupament i aprenentatge
 - 3.1 El context familiar com a context natural de desenvolupament
 - 3.2 El context escolar
 - 3.3 Relació família-escola: comunicació i participació
 - 3.4 Altres serveis dirigits a la primera infància i la seva família
4. El joc: espai natural d'observació, exploració i intervenció.
 - 4.1 tipus de joc
 - 4.2 el joc en les diferents etapes
 - 4.3 diferents possibilitats d'intervenció: terapèutica, educativa i preventiva.
5. Organització del primer i segon cicle educació infantil (enfocament preventiu i inclusiu)
 - 5.1 relacions positives amb els infants
 - 5.2 entorns de suport: hàbits, rutines, horaris, transicions, organització espai..
6. Principis psicopedagògics en educació infantil
 - 6.1 l'observació i entrevista
 - 6.2 criteris d'organització i atenció

AVALUACIÓ:

Avaluació formativa i continuada. Periòdicament hi haurà un control escrit individual amb un pes total d'un 50%. Consistirà en un qüestionari de preguntes sobre els continguts dels temes i de les lectures obligatòries (articles i/o capítols de llibre). Per poder presentar-se a aquesta prova, cal haver assistit regularment a classe i participat activament en la dinàmica de les classes.

Els treballs pràctics, individuals o en grup representen un 50%, es valorarà el treball i l'exposició a classe.

Treballs en grup/individual 50%

Prova escrita sobre continguts bàsics donats a classe i lectures obligades 50%

Per aprovar l'assignatura convé haver aprovat cadascuna de les parts; controls escrits i els treballs pràctics. Si l'estudiant no ha presentat alguna de les pràctiques quedarà com a no presentat. La qualificació final s'obté a través de la mitjana entre les proves i la mitjana entre les activitats/treballs d'aprenentatge.

Modalitat B

Avaluació final de semestre: Una prova que inclourà coneixements teòrics i d'aplicació pràctica sobre la totalitat dels continguts del programa de l'assignatura i la presentació de treballs pràctics a concretar.

BIBLIOGRAFIA:

- Bassedas, E., Huguet, T. i Solé, I. (1996). *Aprender i enseñar a l'educació infantil*. Barcelona: Graó.
- Berge, K.S. (2004). *Psicología del desarrollo, infancia y adolescencia*. Madrid: Panamericana, 6a. edición.
- Castellbí, P. (1997) *Psicología del desenvolupament*. Barcelona: Proa.
- Delval, J.A. (2002). *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI de España.
- Falk, J. (1991). *Educar els 3 primers anys*. Barcelona: Rosa Sensat.
- Gassier, J. (1983). *Manual del desarrollo psicomotor del niño*. Barcelona: Toray-Masson
- Goldschmied, E. i Jackson, S. (2000). *La educación infantil de 0 a 3 años*. Madrid: Morata.
- Morrison, G.S. (2004). *Educación Infantil*. Madrid: Prentice Hall.
- Òdena, P. (1995). *L'infant i l'escola bressol*. Barcelona: Rosa Sensat.
- Paniagua, G. i Palacios, J. (2005). *Educación infantil: respuesta educativa a la diversidad*. Madrid: Alianza.
- Santrock, J.W. (2003) *Infancia, Psicología del Desarrollo*. Madrid: McGraw Hill.
- Secadas, F. (1988) *Escala Observacional del Desarrollo*. Madrid: TEA.
- Shaffer, D.R. i Kipp, K. (2007) *Psicología del Desarrollo, Infancia y adolescencia*. Mèxic D.F.: Cengage Learning.
- Vasta, R., Haith, M.M. i Miller, S.A. (1996). *Psicología Infantil*, Barcelona: Ariel Psicología.

Revistes

Col·lecció temes d'infància: Associació de Mestres Rosa Sensat i Diputació de Barcelona
Guix
Infància

Pàgines Web

<http://www.xtec.cat>

<http://www.gencat.cat/benestar/persones/infants/dgaia>

<http://www.educacion.es/portada.html>
<http://www.unicef.es>
<http://www.rosasensat.org>

Desenvolupament Psicomotor i Expressió Corporal

Crèdits: 7.00

OBJECTIUS:

Al llarg del seu recorregut, l'assignatura pretén assolir aquests objectius:

1. Conèixer i estudiar la funció expressiva i relacional del cos.
2. Desenvolupar la capacitat d'utilització del cos en la relació amb els infants d'educació infantil.
3. Progressar en la en les capacitats de comunicació i d'expressió de l'adult vers l'infant.
4. Observar i comprendre la importància del cos en el desenvolupament global de l'infant en l'etapa d'educació infantil.

CONTINGUTS:

Concepte de Desenvolupament psicomotor i Expressió corporal

1. L'Infant
 1. Àrees del desenvolupament psicomotor
 1. Consciència corporal
 2. Estructuració i orientació en l'espai i el temps
 3. Capacitats de relació i comunicació
2. El mestre
 1. Tècniques d'expressió
 1. Vivència
 2. Percepció
 3. Representació
 2. Estratègies d'intervenció
3. L'Activitat
 1. Intervenció psicomotriu
 2. Expressió corporal
 3. Tipus de joc
 4. Joc dramàtic

AVALUACIÓ:

Modalitat A: avaluació preferent per a tot l'alumnat.

Aquesta és una modalitat presencial lligada a l'avaluació continuada del procés. L'alumnat haurà de superar les següents activitats i en els terminis determinats pel professor. Perquè un alumne sigui avaluat per aquesta modalitat, ha d'haver assolit un 80% d'assistència a totes les classes de l'assignatura.

1. Avaluació de resultat: 50% de la nota.
2. Avaluació del procés: 50% de la nota.

Modalitat B: aquesta modalitat d'avaluació és excepcional i només s'ha de donar en aquells casos que de manera justificada i amb expressa petició per escrit al professor durant les dues primeres setmanes de l'assignatura si hi ha dificultats per seguir el procés. En cap cas és una alternativa a la modalitat A quan un alumne, puntualment, s'absenta d'algunes activitats o classes de l'assignatura. Totes les activitats d'aquesta modalitat seran presentades durant el període de proves d'avaluació i condensaran les competències avaluades en l'assignatura així com les activitats que de manera continuada s'hagi desenvolupat en el semestre.

1. Avaluació de resultat: examen conceptual, 50% de la nota.
2. Avaluació de procés: aplicació pràctica a una escola, 50% de la nota.

BIBLIOGRAFIA:

- Aberastury, A. El niño y sus juegos. Barcelona: Paidós, 1998.
- Arnaiz, P.; Rabadan, M.; Vives, I. La psicomotricidad en la escuela: una práctica preventiva i educativa. Málaga: Aljibe, 2001.
- Aymerich, M.; Aymerich, C. L'expressió mitjà de desenvolupament. Barcelona: Llar del llibre, 1980.
- Bassols, M. Expresión-comunicación y lenguajes en la práctica educativa. Barcelona: Octaedro, 2003.
- Bossu, H. La expresión corporal enfoque metodológico, perspectivas pedagógicas. Barcelona: Martínez Roca, 1987.
- Cobos, P. El desarrollo psicomotor y sus alteraciones. Madrid: Pirámide, 1995.
- Da Fonseca, V. Manual de observación psicomotriz. Inde: Barcelona, 1998.
- Farreny, T. Pedagogia de la expresió. Ciudad Real: Ñaque.
- Le Boulch, J. (1995). El desarrollo motor desde el nacimiento hasta los 6 años. Barcelona: Paidós.
- Mendiara, J.; Gil, M. Psicomotricidad. Evolución, corrientes y tendencias actuales. Sevilla: Wanceulen, 2003.
- Motos, T.; Aranda, L.G. Práctica de expresión corporal. Ciudad Real: Ñaque, 2004.
- Stokoe, P. La Expresión Corporal. Barcelona: Paidós, 1999.

Educació Musical I

Crèdits: 3.00

OBJECTIUS:

L'assignatura de Educació Musical I té un caràcter general i introductor dins de la matèria. Es planteja un doble repte: d'una banda donar al futur mestre d'Educació Infantil les eines necessàries per a la utilització de la música com a recurs i eina, i per altra banda vivenciar el món sonor per al futur desenvolupament professional com a mestre creatiu i flexible. A través d'un enfocament accessible, d'aprenentatge cooperatiu i transversal, es pretén acostar al futur mestre en el coneixement cognitiu, didàctic, pedagògic i emocional de la música, del seu paper a l'escola i en la formació integral de la persona.

Apropar a l'alumnat al fenomen musical en tota la seva complexitat i envergadura des d'un enfocament accessible i no elitista. Tothom és músic.

Donar eines per a la utilització de la música com a eina i recurs dins l'aula.

Afavorir i fomentar el gaudi a través de la pràctica i l'escolta musical tant com a vivència personal com des d'un enfocament metodològic

Analitzar i valorar la situació de la música a l'escola i a la nostra societat actual i reflexionar sobre el paper que hauria de tenir.

Eixamplar el ventall de possibilitats musicals, obrir mires i donar recursos en una línia eclèctica, multicultural i no etnocèntrica.

CONTINGUTS:

1. Música i educació

1. L'ensenyament musical
2. La intel·ligència musical
3. Incidència de la música en el desenvolupament de l'Infant
4. El currículum
5. Evolució històrica de la didàctica musical.

2. La música com a eina didacticopedagògica

1. Metodologies i fonaments de l'educació musical
2. Valor inclusiu, transversal, integrador, cooperatiu i multicultural de la música
3. Recursos musicals per al mestre.

3. La praxi musical a l'aula

1. Respiració, el cant, la veu i la cançó
2. La pràctica instrumental
3. La dansa i el moviment.

4. L'audició

1. Recursos metodològics per a l'escolta de música a l'aula.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de forma continuada. Durant el semestre, l'alumnat realitzarà diverses tasques avaluables, tant individuals com grupals, escrites, orals i pràctiques col·lectives. El professorat farà el seguiment de les sessions de treball dirigit i tutories individuals.

1. Les tasques han d'estar aprovades en la seva totalitat.
2. Els terminis de lliurament de les activitats avaluables seran improrrogables.

La nota final de l'assignatura serà el resultat de les notes parcials de les següents activitats:

1. Tasques de curs·····30%
2. Treball grupal de didàctica aplicada····40%
3. Exercicis escrits·····30%

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

- Blacking, J. Fins a quin punt l'home és músic? Vic: Eumo Editorial, 1994.
Maideu, J. Assaig, cançons i exercicis. Vic: Eumo Editorial, 1998.
Stravinsky, I. Poética musical. Madrid: Taurus, 1977.
Schafer, R.M. Nuevo paisaje sonoro. Buenos Aires: Ricordi, 1969.
Schafer, R.M. El rinoceronte en el aula. Buenos Aires: Ricordi, 1975.
Schafer, R.M. Cuando las palabras cantan. Buenos Aires: Ricordi, 1984.
Willems, E. El valor humano de la educación musical. Buenos Aires: Ricordi, 1981.

Complementària

- Aguirre, P. La música en la escuela, la audición. Barcelona: Graó, 2003.
Alsina, P. El àrea de educación musical. Barcelona: Graó, 1997.

Escola Infantil. Aula 3-6

Crèdits: 6.00

OBJECTIUS:

L'enfocament de l'assignatura cerca aportar als i les estudiants un coneixement fonamentalment pràctic. Amb diferents suports i metodologies es presentaran els processos relacionats amb l'organització, la planificació de les aules i les actituds educatives dels professionals de l'etapa 0-6. Els continguts de l'assignatura cerquen l'anàlisi de la realitat del parvulari i de la intervenció educativa.

Atesa la necessitat en l'etapa d'educació infantil, alguns temes es tractaran transversalment. Les assignatures Aula 0-3 i Aula 3-6 han estat concebudes, doncs, a partir de la mateixa òptica.

Objectius

Assolir una representació significativa de les particularitats del parvulari i reconèixer la primera infància com una etapa de desenvolupament bàsic i amb valor educatiu propi.

Aproximar-se i conèixer la primera infància des d'una perspectiva globalitzadora i integradora de les diferents dimensions cognitiva, socioafectiva, psicomotora en el marc d'una relació estreta entre família i escola.

Comprendre els processos educatius i d'aprenentatge en el període 3-6 de manera que es faciliti l'aplicació dels coneixements adquirits.

Prendre contacte amb diverses metodologies de treball a l'educació infantil, mitjançant l'anàlisi, la reflexió i la comparació. Conèixer propostes didàctiques innovadores pròpies del cicle.

Adquirir habilitats cooperatives i comunicatives.

CONTINGUTS:

1. Relació família escola:

Adaptació
Comunicació
Interacció

2. Organització de l'ambient educatiu

Temps
Espais
Materials
Agrupament de l'alumnat

3. Criteris metodològics de la intervenció educativa:

La construcció del coneixement. L'aprenentatge funcional.
La globalització.
Diversitat i diferències individuals

Avaluar, aprendre i ensenyar.
Activitat i interacció (fer, pensar i parlar)
Ritmes, varietat, repetició.
El joc.
Rol de l'adult.

4. Estratègies metodològiques bàsiques:

Treball per projectes.
Centres d'interès
Tallers
Racons

5. El currículum de l'Etapa.

6. Salut i escola

Trastorns de salut més freqüents a l'edat escolar. Com actuar a l'escola davant dels trastorns de salut
Els accidents a l'edat infantil. Primers auxilis. Prevenció d'accidents. La farmaciola escolar
Estil de vida i salut. Influència dels hàbits de vida en la salut de les persones. Factors de risc de les malalties més prevalents. Hàbits saludables

AVALUACIÓ:

Avaluació del procés:

Assistència i participació activa a classe i en els debats
Treball en grup
Treballs individuals

Avaluació de resultats:

Exercicis de síntesi.

Per aprovar l'assignatura cal superar satisfactòriament cadascun dels apartats. En el Pla de Treball es concretaran els terminis i les possibilitats de recuperació dels no superats dins el semestre en el qual s'imparteix l'assignatura. Si després de les activitats de recuperació hi ha algun apartat no superat, l'assignatura quedarà pendent per al proper curs acadèmic.

BIBLIOGRAFIA:

Bàsica

Altimir, D. Com escoltar els infants. Barcelona: Rosa Sensat, 2005.
Artiga i Espugas, C. El material escolar. Parvulari i Cicle Inicial. Vic: Eumo Editorial, 1992.
Bassedas, M.; Jubete, M.; Majem, T. Espais familiars: serveis educatius per als infants de 0 a 3 anys i les seves famílies. Barcelona: Rosa Sensat, 2005.
Benlloch, M.; Feu, M.T.; Sellarès, R. Com fer escola de tots i per a tots. Barcelona: Rosa Sensat, 2002. Col. Temes d'infància, n. 41.
Bernal, M.; Defis, O.; Pujol, M.A. L'educació infantil: una nova etapa. Barcelona: Graó/ICE de la

UB, 1996. Col. MIE, n. 6.

Diversos autors. Cent llenguatges dels infants: la narrativa del possible. Propostes de les nenes i els nens de les escoles bressol i dels parvularis municipals de Regio Emilia. Barcelona: Rosa Sensat, 2005.

Goldschmied, E. Educar l'infant a l'Escola Bressol. Barcelona: Rosa Sensat, 1998. Col·lecció "Temes d'Infància", 31.

Jubete M. (ed.) Espais i temps per al joc. Barcelona: Rosa Sensat, 2004. Col. Temes d'infància, n. 47.

Majoral, S. Veig tot el món! Créixer junts tot fent projectes. Barcelona: Rosa Sensat, 2004. Col. Temes d'infància, num. 48.

Porquet, M. Les tècniques Freinet al parvulari. Barcelona: Rosa Sensat, 2001. Col·lecció "Temes d'Infància", 40.

Pujol, M.; Roca, N. Treballar per projectes a parvulari. Vic: Eumo Editorial, 1991.

Pujolàs, P. Aprendre junts alumnes diferents. Els equips d'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Vic: Eumo Editorial, 2003.

Rio, P. Consells. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat-Reggio Children, 2004.

Ritscher, P. El jardí dels secrets. Barcelona: Rosa Sensat, 2003. Col·lecció "Temes d'Infància" 45.

Silveira, M. C. Rutines, activitat a l'escola. Barcelona: Rosa Sensat, 2002. Col. Temes d'infància, num 43.

Torrents, M. Aprendre a ensenyar a aprendre. Vic: Eumo Editorial, 1988.

Vila, B.; Cardo, C. Material sensorial (0-3). Manipulación y experimentación. Biblioteca de Infantil 8. Barcelona: Graó 2005.

De reflexió i aprofundiment

Carbonell, J. La aventura de innovar. El cambio en la escuela. Madrid: Morata, 2001.

Decroly, O. La funció globalitzadora i altres escrits. Vic: Eumo Editorial, 1987.

Fortunati, A. La educación de los niños como proyecto de la comunidad. Barcelona: Octaedro, 2006.

Gardner, H. La mente no escolarizada. Cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas. Barcelona: Paidós, 1993.

Hernández, F; Ventura, M. La organización del currículum por proyectos de trabajo. Barcelona: Octaedro, 2008.

Korczak, J. Com estimar l'infant. Vic: Eumo Editorial, 1999.

Meirieu, P. Frankenstein, educador. Barcelona: Laertes, 1998.

Montessori, M. La descoberta de l'infant. Vic: Eumo Editorial/Diputació de Barcelona, 1984. Col·lecció Textos pedagògics.

Morin, E. Tenir el cap clar per organitzar els coneixements i aprendre a viure. Barcelona: La Campana, 2001.

Postman, N. La desaparició de la infantesa. Vic: Eumo Editorial, 1990.

Relacionada amb les àrees de coneixement

Alsina, A. Com desenvolupar el pensament matemàtic dels 0 als 6 anys. Vic: Eumo Editorial, 2004.

Badia, M.; Vidal, A. TAT! Recull de moixaines, jocs i cançons per a infants. Tarragona: Arola Editors, 2005.

Buscart, T.; Feu, M.T. "La formació del educadors i l'aprenentatge de les ciències". Dins: Aportacions a la formació dels educadors de Llars d'Infants. Vic: Eumo Editorial, 1993.

Canals, M.A. Viure les matemàtiques de 3 a 6 anys. Barcelona: Rosa Sensat, 2000.

Malagarriga, T.; Valls, A. La audición musical en la Educación Infantil. Barcelona: CEAC, 2003.

Rodari. G. Gramàtica de la fantasia. Barcelona: Columna, 1996.

Saá, M.D. Las matemáticas de los cuentos y las canciones. Madrid: Editorial EOS, 2002.

Sans, Soledat; Balada, Marta. Col·lecció Fragments. Barcelona. Rosa Sensat (Diversos volums)

Teberoski, A. Psicopedagogia del llenguatge escrit. Barcelona: IME, 1987.

A banda de la bibliografia es recomana consultar regularment les revistes “Guix”, “In-fàn-cia” “Infància a Eu-ro-pa”, “Cuadernos de Pedagogía”, “Aula d'Educació Infantil”, “Perspectiva Escolar”. Caldrà consultar també els documents del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya en format paper o digital del Currículum d'educació infantil vigent.

Webgrafia

<http://www.decet.org/>

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio>

<http://www.concrit.org/>

<http://www.meirieu.com/>

<http://www.xtec.es/~ccols/>

<http://www.xarxa06.org/>

<http://www.tinet.cat/~mmata/>